

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre ... .. 1080 Lej

Fél évre ... .. 540 Lej

Negyed évre ... .. 270 Lej

Havonta ... .. 90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 bani-át több

A magyarság nevében.

A kamarai felirati vita során ma a magyarság nevében Bethlen György gróf szólalt fel, hogy bejelentse azt az állásfoglalást, amely a magyar nép meggyőződésének, lelki hangulatának és várakozásának ékes tükröve. Ez a megnyilatkozás nem merülhetett ki már lojális mondatok pergetésében, hanem azzal a gerincességgel kellett szót emelni, mely nem teheti túl magát azon a bánásmódon, amiben részünk volt. Bethlen György gróf beszédében ezeket mondotta:

A kisebbségek — a multak tapasztalatainak okulva — külön kartellben tömörültek a választásokra. A választások lezajlottak. A magyarság nagy tömeggel híven követték pártvezetőségünk utasításait. Amint már részletesen felsoroltattuk sérelmeink, választási propagandánkat a legnagyobb mértékben korlátozták, választóinkkal alig érintkezhettünk, választási plakátjainkat és felvilágosító propagandáirásaink terjesztését megakadályozták, hírlapjainkat cenzúra alá vették, a közlekedésünk szabadságát korlátozták. Választóink ezreit megakadályozták abban, hogy leszavazhassanak, jelöltjeink és bizalmiférfiaink százait le tartóztatták a választás idejére. Lehetetlen, hogy itt minden törvénytelen ség és büntetést, amelyeket sérelmünkre elkövettek és amelyeket elszenvedni kénytelenek voltunk, elsoroljunk és amelyekért hiába kerestünk orvoslást a hatóságoktól, valamint a tisztelt belügyminiszter urtól, ki ismételt panaszunkra orvoslást ígért ugyan, de mi sajnos felszólalásunknak semmi eredményét nem tapasztaltuk. A parlamentáris rendszerből folyó felelősség sulya tehát mindezekért teljes mértékben reánehedzik a kormánynak.

Mindezek dacára népünkre büszkének lehetünk. Olyan vidékeken is, ahol kevés számú magyar lakik, az ott elnyert száz, vagy kétszáz szavazatunk a legékebben szóló bizonyítéka pártunk összetartásának. Ezzel szemben a székely vidékeken a különféle törvénytelen ségek segítségével elért ugynevezett választási eredmények a legnagyobbfokú felháborodás mellett a derűtlenség érzését kell, hogy keltsék. Nem hiszem, hogy akadjon a földkerekségen valaki, aki elhinné azt, hogy például Háromszék, vagy Udvarhely megyékben kevesebb magyarpárti szavazó legyen, mint például Alsófehérmegyében. Midőn mindezeket a legnagyobb keserűség hangján és a Romániában élő összmagyarság kategórikus tiltakozásaként felemlitem, meg kell itt emlékeznem arról, hogy az előbbi törvényhozási ciklus alatt már azt tapasztaltuk, mintha a jobb belátás kezdene irányunkban felülkerekedni. És épen a liberális párt nagyszólyu államférfiai között akadtak olyanok, kik helyesen állapították meg azt, hogy a kisebbségi kérdést nem szabad választási alku tárgyává tenni. Ugyanezért támadták az előbbi kormányt és bennünket, az elmúlt választásokon kötött kartellel kapcsolatban. Azt kívánták akkor, nagyon helyesen, hogy a kisebbségi kérdés, nyugodt időben, nem pártpolitikai, hanem állampolitikai kérdés gyanánt, az összes pártok egyetértésével oldassék meg. A jelen alkalommal pedig teljes következetlenségbe esve — miután nem kötöttünk velük kartellt — a provokálás, a tüntető izolálás és ellenségeskedést vetik szemünkre.

Képviselő Urak! A magyar kisebbség az állammal szemben kötelezettségeit napról-

napra híven lerója, de az állampolgári kötelezettségek közé nem tartozik az, hogy minden kormánynak szabad prédái legyenek a választásokon szavazó tömegeink. Minket tehát teljesen méltatlanul érnek a vádak, melyeket ennél fogva vissza is utasítok. Kötelességemnek tartom még e helyről szóvá teini azt a tényt, hogy amikor a magyarság az ország mély gyászában megsomorodott szívvvel vette ki részét, épen ezt az időpontot választották ki, ezt tartották az illő és alkalmas pillanatnak, sok-sok békés polgárnak, köztisztviselőnek álló egyéneknek — közöttük még pre-

látusnak is — a zaklatására, személyes szabadságuk korlátozására, internálására és bezárására. E tények bírálását teljesen feleslegesnek tartom, hanem ehelyett reabizom azt bármely jóérzésű és épeszű emberre. Tovább fogunk — a történelem dacára is — haladni, vezetve népünket a törvényesség útján, tartózkodva bárki és bármely párt iránti gyűlöletől, de egyaránt követelve mindig, mindenkitől és mindaddig* mindazt, ami nekünk bár kijárna, de aminek teljesítése még mindig késik. Istemben bizva, erősen hisszük, hogy küzdelmünk sikere nem fog elmaradni!

Szerdán zárul a parlament.

A kamara is elfogadta a felirati javaslatot. — Megállapították az új királyi civillistát. — Kisebbségek a felirati vitában. — Duca belügyminiszter megint elismeri a kisebbségek komoly szándékait.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt minisztertanács volt Bratianu Ionel elnökletével. A minisztertanács elfogadta a királyi ház új statutumairól szóló törvényjavaslatot, amely még ma a parlament elé került. Ugyancsak a parlament elé terjesztik a régenstanács civillistájáról, valamint a patriarcha helyettesének megválasztásáról szóló törvényjavaslatot is. Elhatározta a minisztertanács, hogy a régensek holnap fogadják a szenátus és a kamara küldöttségét a felirattal, amelyre azonnal válaszolnak.

Hogy osztották fel az udvartartási költségeket.

A parlament két háza a választ a szerda délutáni ülésén veszi tudomásul és ugyanekkor megtörténik a parlament rendkívüli ülészakának berekesztése is. A régenstanács ma irta alá az erről szóló dekrétumot. A királyi civillistát évi ötvenhat millióra emelik fel. Ebből huszonkét milliót kap Mihály király, amelyből azonban négy millió jut a régenstanácsnak, husz milliót kap Mária királyné, hetet Miklós herceg és hetet Elena anyahercegné.

Csak katonai amnesztia lesz — mondja az igazságügyminiszter.

A kamara ma délelőtti ülésén Ioanitescu kérdezi a kormányt, igaz-e, hogy általános amnesztiát határozott el. Kéri ennek körvonalozását és kérdezi, hogy a választási visszaélésekre is vonatkozik-e ez az amnesztia. Tényleges amnesztiáról van-e szó, vagy csak keszességéről, amelyet a választások előtt tett a kormány. A nemzeti-parasztpárt az általános amnesztia híve, de ellensége a választási amnesztiának. Stelian-Popescu igazságügyi miniszter azonnal válaszol és kifejti, hogy a hadbírók előtt sokezer per fekszik, amelyek lefolytatása megakadályozza a katonai igazságszolgáltatást. Ezeknek a törléséről volt szó és a minisztertanács megbizta a hadügy és igazságügyi minisztert, hogy megfelelő törvényjavaslatot készítsenek. Egy pillanatra sem került szóba az általános amnesztia kérdése, tehát a választási amnesztia sem. Ioanitescu most Lupu munkügyi miniszterhez fordul felvilágosításért és kérdezi, hogy milyen munkáspolitikát óhajt követni, főként a szindikátusok kérdésében. Azonosítja-e magát elődjének az egyesült szindikátusok felosztására vonatkozó akciójával, vagy pedig ragaszkodik ahhoz a munkáspolitikához, amelyet kilenc évvel ezelőtt a federációs kormányban vallott és több ízben hangoztatott a nemzeti-parasztpártban is.

Az igazságügyminiszter tovább támadja Madgearut.

Ezután Stelian-Popescu igazságügyi miniszter válaszol Madgearunak a szavazó igazolványok állítólagos panaszára ügyében mondott beszédére. Megismétli szombati beszédének állításait és kijelenti, hogy Madgearu inkorrekttséget követett el, amelyért a bíróság előtt fog majd felelni. Nem járulhat hozzá, hogy becsületbírósgot küldjenek ki. Madgearu felolvassa az Aurora több cikkét, amelyet Lupu irt annak idején a jelenlegi igazságügyi miniszterről. Stelian-Popescu újból felszólal és kijelenti, hogy az Aurora minden támadására megfelelt. Madgearu apellál Duca igazságügyminiszterre. Duca kijelenti, hogy az eléje terjesztett iratokból megállapította, hogy a nemzeti-parasztpárt számára elvetendő eszközökkel szereztek pénzt. Itt azonban Madgearu becsületéről nincs szó, aki — mint maga is kijelentette — áldozata rossz tanácsadóinak. Ezután Bratianu Vintila pénzügyminiszter betérjeszti a királyi ház új statutumairól és civillistájáról szóló törvényjavaslatot.

A belügyminiszter megvédolja Cantacuzino herceget.

A kamara délutáni ülésén Cantacuzino Misu személyes kérdésben szólal fel Duca belügyminiszter támadásával kapcsolatban. Kijelenti, hogy sohasem volt ellene a nagy reformoknak és a nemzeti-parasztpárthoz azért csatlakozott, mert az ugyanazokat az elveket és politikai erkölcsöket képviseli, amelyeket mindig magáénak vallott. Duca válaszában kijelenti, hogy nem kívánta Cantacuzino Misut becsületében megtámadni, csupán azokra a kérdésekre akart rámutatni, amelyekről a liberális-párt a konzervatívokkal folytatott az általános választójog és a földreform ügyében. Megállapítja, hogy Cantacuzino és Filipesca annak idején kormányválsággal fenyegetőztek és kijelentették, hogy belépnek a konzervatív pártba, ha bizonyos pontokat a Cantacuzino-család érdekében nem vesznek be a törvénybe. A többség lelkesen megélienzi a belügyminisztert.

A nemzeti-parasztpárt külön felirati javaslata.

Sassu felolvassa a civillistáról szóló törvényjavaslatot, majd a felirati javaslatot terjeszti be Banu előadó. Fildermann a zsidóság nevében rámutat arra a nagy munkára, amelyet a jelenlegi kormány megvalósított. A javaslatot megszavazza. Maniu Gyula felolvassa a nemzeti-parasztpárt felirati javaslatát és ki-

jelent, hogy a liberális-párt javaslatát nem fogadja el. Hosszabb expozé keretében ismerteti az ország helyzetét és hangsúlyozza, hogy szükség van legalitásra, becsületes választásokra, a közigazgatás decentralizálására, helyi autonómiákra, a tisztviselők fizetésének stabilizálására, a valuta megszilárdítására, gazdasági szabadságra, a vámilletékek revíziójára s a nemzeti-parasztpárt többi elveinek megvalósítására. Borcea Lupu-párti deklarációt olvas fel, amely biztosítja a rézenstanácsot s a kormányt az egész nemzet támogatásáról.

Magyar beszéd a kamarában.

Ezután Bethlen György gróf emelkedett szólásra s a Magyar Párt nevében talános figyelem közepette nagy koncepciójú beszédet mondott, melyet lapunk vezető helyén közlünk.

Duca belügyminiszter megint elismeréssel szól a kisebbségekről.

Hans Otto Roth bírálja a román pártoknak azt a tendenciáját, hogy a kisebbségek között szaporítsák a proelitákat. Bírálja továbbá a kormány gazdasági és adminisztratív intézkedéseit. A felirati javaslatot nem fogadja el. Balázs magyar kormányparti kijelenti, hogy megszavazza a javaslatot. A magyarok az egész országban bizalommal viseltetnek a kormány iránt, amely a kisebbségek érdekeit igyekszik összhangba hozni a románság érdekeivel. Duca belügyminiszter kifejti, hogy a kivételes körülmények következtében a pártok csak rövid nyilatkozatokat tehetnek a felirati vitában. Megelégedéssel konstatálja a kisebbségek részéről a loyális együttműködés érdekében kifejezésre juttatott óhajt. Ami Maniu nyilatkozatát illeti, az valóságos kormányprogram. Találkozni fogunk ősszel — folytatja a belügyminiszter — hogy együtt dolgozzunk konstruktív politikával az ország konszolidálásán. Bárminemű inicitívát ebben az irányban szívesen veszünk. Ezután Banu előadó ismét felolvassa a felirati javaslatot, amelyet a parlament többsége megszavaz.

Hol lesz a királysobor Aradon?

Angel polgármester a királysobor pályázatáról. — Pénteken alakul meg a szoborbizottság Aradon.

(Arad, augusztus 2.) Aradon nagy érdeklődést keltett Angel István dr. polgármesternek az a javaslata, hogy Aradváros vezetősége is örökítse meg Ferdinand király emlékét azzal, hogy szobrot emeljenek Aradon az elhunyt uralkodónak. A nagyszabású tervre vonatkozólag ma különben Angel István dr. polgármester a következőben mondotta el véleményét:

— Ugy képzelem, hogy allegorikus képekkel, illetve szoborcsoportozatokkal örökítsük meg maradandóan az elhunyt uralkodó emléket, még pedig úgy, hogy olyannak formálják át, mint amilyenek minden román állampolgár szívében él: jószívűnek, bölcsnek a békében, határozottnak, erőfeszítőnek és önfeláldozónak a háborúban. Méltó szobrot kell emelnünk I. Ferdinand királynak, Nagyrománia megalapítójának — mondotta Angel. — A kivitel úgy gondolom, hogy pénteken — ha a tanács elfogadja indítványomat — külön szoborbizottságot alakítunk, amely nemcsak városi tanácsosokból, hanem a város több előkelő és műértő polgárából áll. Kürrjuk a szoborműtervezetekre a nyilvános pályázatot és három díjat tűzünk ki a legszebb terveknek. Az első díjat nyert terv készítőjét bizzuk meg a kivittel. Ekkor derül majd ki, hogy hova helyezzük a szobrot, milyen anyagból készüljön az és hogy mennyibe kerül a kivitel. A szobor leleplezése alkalmából a város vezetősége nagy ünnepséget rendez.

Megfelebbezték az aradi anyakönyvvezető kinevezését.

Pocioianu közigazgatási főnök érdekes beadványa a belügyminiszterhez.

(Arad, augusztus 2.) Érdekes felebbezést nyújtott be ma Pocioianu János, az aradvárosi közigazgatási osztály főnöke a minisztériumhoz. A felebbezésben Pocioianu kifogást emel az ellen elsősorban, hogy a város Spanceac Jánost bizta meg az anyakönyvi teendők végzésével. Azután kifogást emel több olyan intézkedés ellen is, amelyeket törvényelleneseknek mond. A közigazgatási osztály főnöke memorandumában részletesen elmondja, hogy a közigazgatási törvény rendelkezései szerint az anyakönyvi hivatal az ő hatásköre alá tartozik és azt törvénytelenül vonták ki hatásköre alól. Az anyakönyvi hivatal főnöke ugyan csak a törvény ellenére önállóan intézkedik az egyes ügyekben, az ő megkerülésével egyenesen a polgármesterhez viszi az aktákat aláírni, úgy, hogy az aktákat ő nem látja és

mégis felelősséget kell vállalnia értük, amennyiben az anyakönyvi hivatal ügyeiért mégis csak ő viseli a felelősséget. Kéri a minisztériumot, rendeljen el vizsgálatot az ügyben és szüntesse meg ezt a törvénytelen helyzetet. A körülbelül négy oldalas memorandumot a belügyminisztériumnak küldötte el a szolgálati főnök, akinek a felebbezése általános meglepetést keltett az aradi városházán, ahol most kíváncsian várják, milyen álláspontot foglal el a belügyminisztérium ebben az ügyben.

— Románia népszövetségi képviselői Genfben. Bucurestiből jelentik: A Népszövetség szeptemberi ülészakán Titulescu külügyminiszter és dr. Lupu miniszter képviselik Romániát a többi rendes delegátuson kívül.

T A R C A.

Robert de Flers halála.

Párisi távirat nyomán mi is hírtl adtuk, hogy Robert de Flers, a francia akadémia tagja 55 éves korában meghalt. De Flers a Figaro irodalmi igazgatója volt.

Párisban, de az egész világon összeforrott a béke fogalma Robert de Flers nevével. Ragyogó, mosolygó régi premierek emléke elevenedik életre akkor, amidőn a táviró világra röpitette a hírt, hogy Robert de Flers követte minden élk utját és 55 éves korában örökre lehunyta szemét. Nem érkeztek még részletek haláláról és így nem tudjuk e pillanatban, hogy milyen körülmények között mondott búcsút az életnek az a sokoldalú és érdekes ember, de valahogy úgy képzeljük, hogy előkelően és udvariasan, finom meghajlással fogadta a halált.

Csak ötvenöt éves volt, tehát negyvenkettedik évébe lépett akkor, amikor a háboru végigzugott Európán és örökre elsöpörte azt a világot, amely Robert de Flers világa volt. Tizenhárom évig élt tehát a francia vigjátékirodalomnak ez az utólrhetetlen mestere egy számára idegen és otthontalan világban és ő, aki mosolyogni és mosolyt kelteni tudott, ráfanyalodott arra, hogy gyűlöljön és gyűlöletet keltsen. Robert de Flers gyűlöletének emlékét nem fogja őrizni semmi sem, de a mosolya még soká élni fog és boldogan fogják köszönteni ezt a mosolyt majd akkor, amikor az emberiség ismét megtanulja a régi, elpusztult nevetést.

Néhány komoly, nagysúlyú néven kívül, a háboru előtti Európában a francia irodalmat a francia vigjáték a boházatirodalom reprezentálta, amely még nem vált a mai bevált trükkök receptjével operáló tisztas ipari mesterséggé, hanem az „esprit gaulois”-nak, a francia szellemnek, francia humornak őszinte, sajátos megnyilvánulása volt.

Ez a vigjátékirodalom, bár külső fegyverei a csattanó vicc, a hangos hahotát keltő helyzetkomikum, az agyafurton kieszelt szituációk

voltak, tulajdonképen csak magáraöltötte és nagyszerű ügyességgel hordta a semmitmondó felületesség maszkját, de a semmitmondás maszkja néha — épen Robert de Flersnél — sokszor nagyon sok és mély mondanivalót takart el.

Régi tradíció a francia színműirodalomban a társszerzőség és a nagyközönség számára hosszú ideig Robert de Flers neve ép úgy összeforrt Gaston Armand Caillavet nevével, mint együvé tartozott Scribe és Legouvé neve s mint ahogyan Meilhac neve elválaszthatatlanul összefonódott Halévy nevével. És ha már a párhuzamoknál tartunk, tovább folytathatjuk ezt az összehasonlítást épen Meilhac-ot és Halévyt említve. Sem formai, sem tartalmi rokonság nem emlékeztet Flers darabjaiban a múlt század kiváló vigjátékirodalmára. De a megváltozott időben, megváltozott színpadi követelmények között Flers és Caillavet ugyanazt a szerepet töltötték be a köztársasági Franciaországban, amelyet Meilhac és Halévy töltöttek be III. Napoleon Párisában. Negyven év választja el egymástól a két, az újabb francia vigjátékirodalomnak fénykorát jelentő társaság színműírói működését, de egyik abban, hogy minden vidámságuknak alapja tulajdonképen a kritikai látás. Ha ironiáról beszélünk, rendszerint a Swiftek, a Rabelais-k maró szatirájára gondolunk, pedig épúgy az ironia adja alkotó elemét mind azoknak a mosolygós bohóságoknak, amelyeket látszólag csak mulattatási célból papírra vetettek Flers és társai.

Robert és Flers az állam és társadalom institúciónak, az élet és szerelem tarka, de valójában egyszínű megnyilvánulásainak legmélyére tudott látni. És ha vigjátékainak tarka csillogásában élénk tárja azt, amit mélyreható szem a dolgok alatt és a dolgokon keresztül látott, nem elkeseredés dühe, nem a problémamegoldó filozófia irányította tollát, hanem az a kétségtelenül elfogadható és nemes szándék, ha már mindaz, ami van, megváltoztathatatlan, legalább ne vessünk rajta, ne vessünk saját magunkon.

Az ősi arisztokrata családból származó gróf Robert de Flers — ritkán használta grófi

címét — messze állt mindattól, ami forradalmi vágygal változtatásra törekszik. Mint darabjaiban — a Primroseban, a Zöld frakkban, a Legszebb kalandban, a Hazatérésben, az Ur szőlejében, az Uj urakban — mosolygós fölényvel vezette témáit a mosolygósan békés megoldás felé s életében is meg tudott alkudni mindazzal, ami talán nem tetszett neki. És senki sem állott jobban az akadémikusok zöld frakkja, senki sem hordta öntudatosabban ezt a zöld frakkot, mint Robert de Flers, aki a Zöld frakkban a gúny és komikum pellengérére állította a francia tudományok és irodalomnak ezt a hivatalos és élettől messze álló institúcióját.

Caillavet még a háboru alatt költözött el az élk sorából és társa halála után más társ-szerzőkkel, elsősorban Francis de Croisset-val fogott össze. A siker, régebbi éveinek hűséges társa, a háboru után sem hagyta cserben. De ennek a sikernek nem volt meg az a fénye és átütő ereje, mint a béke sikerének, mert Robert de Flers, az ember és az író tulajdonképen a régi Európában élt és a régi Európának derűjét tudta könnyed gesztusokkal az arcokra csalni.

Kevésbé ismert, de a francia szellemi élet szempontjából igen lényeges Flers szerkesztői és kritikai működése is. A legkonzervatívabb, a tradícióhoz formailag és tartalmilag legjobban ragaszkodó lapnak, a Figaro-nak főszerkesztője volt azóta, mióta Caillaux akkori miniszterelnök feleségének golyója leterítette Calmettet. Az elfogult nacionalizmusnak, a francia imperializmusnak hirdetője volt úgy Robert de Flers, mint lapja, amelynek létét tulajdonképen Coty parfümgyáros milliói biztosították. Szívből, vagy pőzből, vajjon ki tudhatja ezt? Cikkeiben nem ismert kiméletet és nem ismert tekintélyeket. És ennek köszönhetette kritikai népszerűségét, amely különben gyakran elfogultságánál fogva nem illette volna meg.

Az ember meghal. A cikkek és kritikák a Ma sirjába hullva követik az embert, de az író tovább fog élni a francia vigjátéki irodalomban, amelynek megőrizte tradícióit és amelynek új tradíciókat adott.

Megalakult

a féltékeny nők klubja.

Hogyan védekeznek a berlini feleségek a hűtlenkedő férjek ellen.

(Az Aradi Közlöny berlini tudósítójától.) Berlinben most megalakult a legújabb klub. A címe: „A féltékenyek klubja.” A klubban nem kell tagdíjat fizetni, igaz, hogy nincs is nagyon előkelő klubhelyisége. Egyelőre még csak egy magánlakásban működik. Tagjai kizárólag nők. Féltékeny nők. A férjeikre féltékeny nők. Tömörültek, hogy közös erővel védelmezzék meg a féltékeny nők érdekeit. Minden héten háromszor tartanak összejövetelt a klub helyiségében és itt megbeszélnek a féltékeny nők fontos aktuális problémáit.

Egy német újságról sikerült bejutnia a klub helyiségébe. Mikor a féltékeny nők észrevették, először ki akarták dobni. Ő azonban elmagyarázta a klub elnöknőjének, hogy nem ártana, ha bentmaradna a helyiségben, s esetleg hasznos tanácsokkal szolgálhatna a féltékeny nőknek. A tanácsokról lemondtak ugyan a nők, végül azonban mégis megengedték neki, hogy bennmaradjon a klubhelyiségben.

— Az ülést megnyitom, — mondotta a féltékenyek elnöknője. Ezután következett az egyes esetek megvitatása. Minden nő előadhatta a maga esetét, amelyet azután megvittak. Az ülés mindjárt viharosan kezdődött. Két hölgy összeveszett, hogy melyiknek az esetét tárgyalják előbb. Mindegyik azt tartotta, hogy az ő esete az érdekesebb, a fontosabb, az életbevágóbb. Végezetül sorshuzással döntöttek. A győztes hölgy pedig előadta esetét. Régen tudja már, hogy férje hűtlen hozzá. Mindezt azonban nem törődött vele. Most azonban szörnyű dolog történt. Berlinben is divatba jött a week-end. A férj is kezdett a week-end intézményének hódolni, még hozzá a másik nő társaságában.

— Ezt már nem bírom ki, — fakadt ki az előadó hölgy, — Adjanak tanácsot, mit csináljak?

— Ismeri azt a másik nőt? — kérdezte az elnöknő.

— Igen.

— Igyekeztek objektíven leírni, hogy milyen az illető.

— Visszataszító.

— Na-na, — volt a válasz — ez nem elég objektív meghatározás. Fiatal az a nő?

— Igen, sajnos fiatal, — válaszolta a féltékeny feleség.

— Akkor a megoldás könnyű, — hangzott az elnöknő döntése — önnek is feltétlenül fiatalnak kell lennie.

— De... de, — vetette ellen szerényen a klubtagnő.

— Semmi de, — vágott közbe még szigorúan az elnöknő — vagy meg akarja tartani a férjét, vagy nem. Igyekeztek fiatal, fiatalos lenni.

Az egyik hölgy kedélyesen közbeszólt:

— Ha pedig ez sem használ, akkor próbálja meg a coucizmussal. Mondja el harmincszor egymásután minden nap: „a férjem hü hozzám, a férjem hü hozzám, a férjem hü hozzám.”

Derűtlenség.

A következő eset: a férj színtén megcsalja feleségét. A tanács egyszerű, rövid és könnyen teljesíthető.

— Tegye féltékenyvé a férjét, ez a legjobb módszer.

Az újságról nem bírta tovább, udvariasan köszönt a féltékeny hölgyeknek és gyorsan távozott.

— Kiszabadult a Britanniás Kmetty. Székesfehérvárról jelentik: Kmetty Károly, a katonai törvényszék tiszti rangjának elvesztésére és 2 és fél évi börtönre ítélt, nemrég kegyelmi kérvényt adott be, főleg azért, hogy rangját visszakapja. A kérvényt elutasították. Néhány nappal ezelőtt aztán lejárt Kmetty büntetése és ki is szabadult már a fogházból. Hír szerint Olaszországba utazott, a hol állítólag állás várja.

„DERBY”

cipőgyár R.-T. fiókja Arad.

Szezonvégi leszállított árai:

Carmen, Bally	vászon cipők minden színben	320 Lej
Carmen	fehér nubuc szandál fonott és pántos cipők	665 Lej
Carmen	lakk divat női cipők	820 lejtől
	Szines női divat cipők	580 lejtől

Csak rövid ideig tart!

Aradváros pere aradi kereskedők ellen

Behajtják a tévedésből engedélyezett vámkedvezményeket. Fizetési meghagyás két esztendő múltán.

(Arad, augusztus 2.) Beszámoltunk annak idején arról a kétségtelenül különös tévedésről, amelyet az aradi városi vám alkalmazottjai követtek el és amely a városnak 65.000 lejébe került. 1925-ben, amikor Aradon a mintavásárt rendezték, Kardos Miklós aradi ásványvizkereskedő a vasúton behozott ásványviz után 50 százalékos városi vámkedvezményt kért a várostól, amit meg is adtak. A kereskedő ekkor Olariu István pénzügyi tanácsoshoz fordult, adjon erről egy írást, amit bemutathat a vasútnál, illetve a vámnál, hogy kevesebb illetéket fizessen. A pénzügyi tanácsos erről a tanácsi határozatról írásos igazolást adott, azonban ebbe csak annyit írt be, hogy minden teljes vagon után 50 százalékos kedvezmény jár, de nem írta be, hogy csak Kardos által behozott vagonokat illeti meg ez a kedvezmény. A városi vám vezetője Sztupariu akkoriban szabadságon volt és helyettese úgy értelmezte a rendeletet, hogy bárkinek az

árúja után 50 százalékos kedvezmény adandó és ezért minden beérkező áru után így vetette ki az illetéket. Akkoriban volt a mintavásár és igen sok kereskedő részesült a vásár tartama alatt, tehát mintegy két hétig a tévedés folytán előállott jogtalan kedvezményben. Amikor ez a tévedés kiderült, Angel István dr. polgármester rendeletére összeírták azoknak a listáját, akik a kérdéses időben jogtalan kedvezményben részesültek. Ezeknek aztán ma a város vezetősége felszólítást küldött el, hogy tízennégy napon belül fizessék ki a vámkülönbözetet. A város vezetősége ugyanis elhatározta, hogy most erőlyesen megkezdje ezeknek a különbözeteknek a behajtását, amelyekre nézve az a véleménye a város vezetőségének, hogy a cégek helyett, a melyeknél a követelés behajthatatlanná vált, Olariunak kell kifizetni ezeket az összegeket, mert az ő bizonylata okozta a súlyos kárt jelentő tévedést.

Újból vizsgáztatják a románul nem tudó vasutasokat

Athelyezik a régi királyságba, vagy elbocsátják őket. — A CFR. vezérigazgatójának szigorú rendelete.

(Arad, augusztus 2.) Az állam szolgálatában megmaradt magyar tisztviselők nyelvvizsgálója még mindig nem került le a napirendről... Még mindig vannak olyan tisztviselők, akik a vizsgát nem tudták letenni s akik fölött állandóan ott lebeg az újabb vizsga, áthelyezés, vagy elbocsátás veszélye. Ez a helyzet a CFR tisztviselőinél is, akikre vonatkozólag most új rendeletet adott ki Otolescu vezérigazgató. A rendelet, amely meglehetősen szigorúsággal intézkedik a románul nem tudó tisztviselőkről, az 18.051. számot viseli és tegnap érkezett meg a CFR aradi üzletvezetőségéhez.

Mindazokat — így szól a rendelet, — akik az eddigi román vizsgákon nem feleltek meg, áthelyezik az ókirályságba, hogy fogyatékos nyelvtudásukat ott kiegészíthessék. Ami az újabb nyelvvizsgát illeti, a vezérigazgató az

érdekelt tisztviselőknek október elsejéig utolsó haladékot ad azzal, hogy mindazokat a tisztviselőket, akik az októberben megtartandó utolsó nyelvvizsgán nem felelnek meg, elbocsátják a CFR szolgálatából.

Ami a regátba való áthelyezést illeti, — ha az csak a nyári hónapokra szól, — praktikus avégből, hogy azok a tisztviselők, akik az állam nyelvét nem bírják tökéletesen, románul megtanuljanak. Viszont lehetetlennek tartjuk azt, hogy az impérium kilencedik évében állásvesztésre ítéljenek olyan vasutasokat, akik bizonyára megtették mindent az államnyelv elsajátítása érdekében, de akik — részint korukra, részint nyelvtelenségük hiányára való tekintettel — ebbeli tudásukat nem tudták tökéletesíteni, hiszen ha eddig megmaradhattak a vasútnál, ez azt jelenti, hogy annyit föltétlenül tudnak románul, hogy a szolgálatot is elláthassák. Reméljük, hogy a rendelet végrehajtása kevésbé szigorú lesz, mint maga a rendelet.

Felfüggesztették Arad vezértitkárát

Hatodszor függesztik fel Olariu Istvánt állásától. — A legfrissebb felfüggesztés tiszteletlenség címén történt.

(Arad, augusztus 2.) A permanens bizottság ma újból foglalkozott Olariu István városi titkár ügyével, aki — mint megírtuk — bejelentette, hogy a 30 napos felfüggesztési ideje letelt és 4—5 nap múlva elfoglalja hivatalát. A permanens bizottság mai ülésén foglalkozott ezzel az ügyvel, amellyel kapcsolatban Angel polgármester bejelentette azt, hogy távirati úton kérte a miniszteriumot, delegáljon egy Olariunál magasabb rangban levő miniszteri tisztviselőt a vezértitkár főbbrendbeli fegyelmi ügyének megvizsgálására. Eddig azonban a vizsgálóbiztos nem érkezett meg és így még mindig tisztázatlanul állnak fenn Olariu ellen azok a vádak, amelyek miatt felfüggesztették. Bejelentette egyben Angel azt is, hogy az eddigi fegyelmi ügyekhez újabb eset járult hozzá. Ez pedig a következő: A multkor felfüggesz-

tésnél kikézbcsítették a felfüggesztési határozatot, azt azonban Olariu nem fogadta el, kijelentve, hogy egyáltalán nem veszi azt tudomásul. Erre aztán a fegyelmi, illetve felfüggesztő határozatot Angel polgármester rendeletére kiszégezték a titkár ajtajára. A polgármester ma a bizottság előtt annak a véleményének adott kifejezést, hogy ebben újabb tiszteletlenséget lát Olariu részéről a felettes hatósággal szemben s ennek megtorlását is kéri. A permanens bizottság erre Angel előterjesztésére és a fennálló indokokra támaszkodva kimondotta, hogy Olariu István városi vezértitkárt újból felfüggeszti állásától és egyben sürgős megkeresést intéz a miniszteriumhoz, küldjön ki vizsgálóbiztost a vádak megvizsgálására, hogy a régóta huzódó fegyelmi ügyek egyszer már befejezést nyerjenek.

pek világszerte elismert történettudósa, aki elsősorban a nemzetek társadalmi fejlődését tette kutatásainak tárgyává. Ujabb az ugynevezett bizantologia köti le nagy mértékben figyelmét. Emellett ráérő ideje van, hogy az általa alapított és jelenleg is szerkesztett „Neamul Romanesc” című napilap korrekturáját végezze. Valeniben saját könyvnyomdája van, amely az elmúlt esztendőben leégvén, közadakozásból sokkal diszesebb épületben nyert elhelyezést.

Hogy Jorga szenvedélye a politika, az közismert, valamint a volt trónörökösöz való baráti viszonya is, amely abból az időből datálódik, midőn Jorga az ifju Károly irányító mentorja volt. Most, hogy a lezajlott választások alkalmával nem juthatott be a parlamentbe, Jorga még nagyobb intenzivitással foglalkozik tudományos buvárlataival és a valeni-i főiskola előadásával.

Téthi József.

Fegyelmi bíróság előtt

Aradváros megvádolt mérnöki tisztviselője.

Elhalasztották holnapra a Siclovan-ügy fegyelmi tárgyalását.

(Arad, augusztus 2.) Nagy érdeklődés előzte meg a tegnapi kitűzött Siclovan György-féle fegyelmi tárgyalást, amelyen a súlyos vádakkal illetett mérnöki hivatali tisztviselőnek felelnie kellett volna tetteiért. Tegnap délelőtt meg is jelent a Barbura Sever dr. törvényszéki főelnök elnöklété alatt tartott fegyelmi tárgyaláson Siclovan, egy aradi ügyvéd kíséretében, akit védőjéül nevezett meg. A fegyelmi bíróság azonban a tisztviselő tudomására hozta, hogy a törvény szerint a fegyelmi bíróság előtt nem ügyvéd, hanem csakis valamelyik tisztviselőtársa védelmezheti a vádlottat. Siclovan erre azt a kérést teszi, hogy a bíróság elhalasztassa a tárgyalást, addig felkérjen és megbizzon egy városi tisztviselőt védelmével. A fegyelmi bíróság eleget tett a kérelemnek és csütörtökre, augusztus 4-re halasztotta el a nagy érdeklődéssel várt fegyelmi tárgyalást.

Huszonhét ház

égett porrá a Iasi melletti Husiban.

Egy kereskedőt gyújtogatás gyanúja alatt letartóztattak.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Mai számunkban írtunk arról, hogy borzalmas arányú tűzveszedelem pusztított a Iasihoz közeledő Husi városkában. A tűzvész úgy keletkezett, hogy délután négy órakor ismeretlen okból, de más verziók szerint gyújtogatás következtében váratlanul kigyulladt a Ghica Voda-ucca 9. számú ház tetőzete. A kevésszámú és hiányos felszereléssel rendelkező tűzoltóság nem volt képes megbirkózni a lángokkal és a tűz rövid idő alatt a szomszédos házakra is áttért. Esti tíz órára pedig már az egész városrész lángokban állott. A lakosság körében óriási pánik keletkezett, ami csak még lobban megnehezítette a tűzoltóság munkáját. A rendőrség már a délutáni órákban kordont vont a veszélyeztetett helyen és a közeli városokból kértek segítséget. A vaslui és a Iasi-i tűzoltóság segítségével a hajnali órákra aztán sikerült lokalizálni a tüzet, amely horribilis károkat okozott. A jelentések szerint 27 ház porrá égett és több épület is súlyosan megrongálódott. Tizenhárom üzlet és raktárhelyiség a tűz martaléka lett. A rendőri vizsgálat nyomában megindult s ennek kapcsán Mohor kereskedőt gyújtogatás gyanúja alatt letartóztatták. Az újabb jelentések szerint a husi tüzet éjjel két órakor sikerült végleg eloltani. A letartóztatott Mohor kereskedőt továbbra is fogva tartják. Mohor szerint a tűz a konyhalámpa felborulása következtében keletkezett.

Jorga Miklósnál, Valeni de Munteban.

Kisebbségek Jorga Miklós Szabad-egyetemén. — Magyar diákok látogatása Valeniben. — Az Aradi Közlöny tudósítója beszámol a látogatásról és érdekes kulturációjáról.

Téthi József, az aradulnoui állami középiskola tanára, az Aradi Közlöny aradulnoui tudósítója részt vesz Jorga Miklós valeni de munte népegyetemének előadásain. Az ott szerzett impresszióiról az alábbiakban számol be az Aradi Közlöny olvasóinak:

(Valeni de munte, július 25.) Brassótól kezdve, áthaladva a mesés szépségű Prahova-völgyön, állandó lejtősödés váltja fel a Kárpátok erdőborította magaslatait. A lankás halmok lábánál a petroleum forrásoktól a híres Azuga-Moreni tájkára érve, lapályos területen visz bennünket a robogó vonat Ploiesti felé. Innen helyi érdekű vasút vezet a Teleaian völgyébe, Slanik—Valeni de Munte irányába. Innen is, túl is a Kárpátokon, nem nagyon ismert a fenti két helynév. Az egyik: Slanik-Prahova, nagy sotelepeiről nevezetes és arról is, hogy kisebbbrangu fürdőhely. Valeni de Munteről még kevesebbet tud a világ. Azt mondhatnók, szűkebb hazájában is csak Jorga Miklós fedezte fel és tette ismertté azóta, hogy husz évvel ezelőtt, 1907-ben egy ugynevezett Szabad-egyetemet, aféle Népakadémia-t alapított, amelynek, ha nem is kimondott, de valódi célja az, hogy a királyságbeli román intellektuális elem találkozóhelye legyen. Az első hallgatósága Erdélyből és Bukovinából került ki, később a tudományoszonyas regátbeli ifjuság is mind nagyobb számmal adott egymásnak találkát Valeniben, így a többi közt a parasztpárt-jelenlegi vezérei: Jon Mihalache és Victor Madgearu az 1912. év nyarat itt töltötték a Jorga-egyetem padjaiban. A következő években neves kül- és belföldi tudósok gyarapították az előadók számát, kiváló költők, írók, ismert államférfiak, mint Cantacuzino, Marghiloman, Carp, Delavrancea és mások keresik fel Valenit.

1917—18-ban a világháboru csatazaja veri fel az egyébként annyira csöndes, sőt elhagyott Teleaian völgy csöndjét, mignem 1921-ben Jorga Szabad Egyeteme ismét megkezdte valenii működését, Károly volt trónörökös jelenlétével és aktív működésével. Nagy ünnepe keretében történt meg a nyári kurzus megnyitása, amely azóta évről-évre szakadatlanul megismétlődik, mind nagyobb számú hallgatóság bevonásával. Ma már nemcsak a román intellektuális elem vesz ezeken részt, hanem az erdélyi, besszarábiai és bukovinai kisebbségek is mind nagyobb számmal jönnek ide, egyrészt, hogy az állam nyelvét ebben a színromán környezetben elsajátítsák, másrészt, hogy Jorga vonzó egyéniségével megismerkedjenek. Nemcsak tanárok, tanítók, hanem bírák, ügyvédek is szép számban érdeklődnek a román kultúra európeerje iránt. Az idén Oradea, Cluj, Arad és más erdélyi városok magyar tanulójfusága, főképp a baccalaureat-vizsgára készülő VII. és VIII. osztályú ifjuság, szintén nagyobb számban keresi fel

Valeni de Munte, hogy magát a román nyelv és irodalomban tökéletesítse. Ezek részére külön nyelvkurzusok működnek.

Ezidő szerint még van Románia politikusi között egy is, aki Jorga Miklósnál szélesebb látókörrrel ítélne meg a kisebbségi kérdést, főképp magyar vonatkozásban. Érdekes, hogy ezt illetőleg igen figyelemreméltó evolúción ment keresztül. Ő, aki a román Kultur Liga megalapítása alkalmával sovén nacionalista volt, ma az igaz, őszinte megértés határozott propagálója. Ő, aki 1909-ben Cuzával együtt haladt, ma nemcsak, hogy teljesen szakított az antiszemita gondolkodással, hanem Cuzával szemben az éles guny kerülhetetlen fegyvereit használja, midőn kimutatja elveinek abszurditását, félszeg együgyűségét. Ez idén az előadásai a demokrácia fejlődését tárgyalják, melynek keretében a Sorbonne-egyetemen kifejtett nemzetiségi és kisebbségi kérdéseket is taglalata tárgyává teszi.

Jorga Miklós individualitásában nagy mértékben vannak meg azok a kvalitások, amit a franciák bámulatos szabotossággal „clairvoyance”-nak neveznek és amit magyarul a tisztán való látás kifejezésével adhatunk vissza. Sok van benne Voltaire metsző gunyjából és igazságszeretetéből, mely kétségkívül emberszeretetének megnyilvánulása. Egyrészt kiméletlen szókimondó természete, másrészt igazságérzetből fakadó egyénisége sok ellenséget szerzett neki. Nemcsak a politikai, hanem az irodalmi, tudományos világban is kétségkívül a fenti tulajdonságainak köszönheti, hogy nálunk, ahol annyi sok kisebb tehetség érvényesül a politikában, Jorga még nem lehetett miniszter és mint több ízben ki is jelentette, nem is lesz az. Jorga egyénisége mindazokra, akik vele érintkeznek, fascináló hatással van, feltétlenül kivételes, rendkívül ember. Társalgása közvetlen, ilyenkor leveti a tudós tudakosságát és bizalomkeltő, megnyerő, vonzó kedvességű lesz, aki a legapróbb hétköznapi dolgokról órahosszat képes elbeszélgetni. Így nyár derekán a román politikai és tudományos világ ad találkát az egyszerű, de izléssel berendezett udvarházában. Családi élete példás. Felesége Bogdan-Duica, neves egyetemi tanár nővére, brasovi születésű és Budapesten végezte az Erzsébet-főiskolát, beszél magyarul, németül és tudós férjének szorgalmas segítőtársa, főképp a levéltári kutatásoknál.

Jorga Miklós tudományos munkásságáról hasábotok lehetne írni, de vázlatosan csak az alábbiakat említem meg. Botosanban 1871-ben született. Középszkolai tanulmányainak elvégzése után Német- és Franciaország több egyetemén hallgatta a filozófiát és történelmet. Huszonnégy éves korában a bucaresti-i egyetem a történelem megüresedett tanszékére hívta meg. Forrásmunkái egyszerre négy nyelven: románul, franciául, németül és angolul jelentek meg. Kelet-Európa, főképp a balkáni né-

Bratianu új megegyezést keres Maniuval.

Titulescu nagyjelentőségű tanácskozása a nemzeti-parasztpárt vezérével. — Létrejön a fuzió Iorga és Averescu között. — Elkészült a kamara hódoló felirata.

(Az Aradi Közlöny bucaresti tudósítójának távirata.) Politikai körökben napról-napra élénkebb figyelmet vált ki az a szokatlan és a beipolitikában ugyszólván példa nélkül álló jelenség, hogy Bratianu Ionel kormányelnök, az uralmon levő liberálist párt feje milyen szívós kitartással ujtja meg — ezuttal már kilencezszer — ajánlatait a nemzet-parasztpárttal szemben és Maniu Gyula. — a jelen körülmények között még is csak kevés számú képviselő-taggal rendelkező — ellenzéki párt vezére ugyanilyen elhatározottsággal utasítja rendre vissza azokat. Ugyanis most minden: politikai konszolidáció, a politikai helyzet realizálása, valamint a törvényes rend hathatósabb biztosítása ettől az egyetlen kérdéstől függ: létrejön-e a megállapodás a két párt között, vagy sem? Az eddigi jelenségek nem mondhatók épen kecsesgötöknek, azonban nincs kizárva, hogy Maniu Gyula ezuttal végül mégis csak elfogadja az anynyiszor hiába nyujtott baráti kezét és a nemzeti-parasztpárt részt vesz a kormányzásban. Erre vonatkozólag ugyanis azt az ajánlatot tette Bratianu Ionel, hogy amennyiben a nemzeti-parasztpárt elállna eddigi kívánságaitól és tekintene az új választások kiírásától, úgy a párt mandátumigényeit több liberális képviselő lemondásával elégitenék ki és a nemzeti-parasztpártnak több miniszteri tárcát is bocsátának rendelkezésre.

Titulescu fontos tárgyalása Maniuval.

Az ajánlat kérdésének ügyében különben Titulescu külügyminiszter tegnap Vaida-Voevod Sándor és Duca jelenlétében hosszasan tárgyalt Maniu Gyulával, aki azonban nem adott határozott választ és kijelentette, hogy előbb alaposan meg kell beszélnie az ügyet Mihalacheval. Erről a nagyjelentőségűnek ígérkező újabb találkozásról a Cuvantul a következőket írja: Az érdekelt politikai körök lázasan várják Maniu újabb kamarai nyilatkozatát. A lap úgy tudja, hogy Bratianu miniszterelnök feltétlenül a Maniuval való együttműködés mellett foglalt állást, bizonyos koncessziók árán is, az erőviszonyok arányában. Titulescu külügyminiszter tegnap újabb megbeszélést folytatott Maniuval. A megbeszélésen Duca és Vaida Sándor is résztvettek. A külügyminiszter javasolta, hogy azonnal alakítsanak e két pártból koncentrációs kormányt, a parlament feloszlátása nélkül, amely esetben a nemzeti-parasztpárt igényeit lemondásokkal elégitenék ki.

Elmaradt a kormány győzelmi bankettje.

Maniu Gyula egyébként egy budapesti lap tudósítója előtt kijelentette, hogy a kormány és a nemzeti-parasztpárt között csak belpolitikai kérdésekben vannak ellentétek, a külpolitika tekintetében azonban azonos a felfogásuk. Ezt a kijelentését Maniu az optánsok ügyében tette és leszögezte, hogy a nemzeti-parasztpárt tiltakozni fog az ellen, hogy bármely állam beavatkozzék Románia belügyeibe, mert azokat az ügyeket, amelyek a belső terület érdeklik, egyedül Romániának kell elintéznie. Egyébként politikai körökben úgy hiszik, hogy a liberálist párt ma esti, a „Chateaubriand“ nagytermében rendezendő többszáz teritékes bankettjén, — amelyen bizonyára politikai vonatkozású szónoklatok is fognak elhangzani, — előreláthatólag szó lesz a kormány és a nemzeti-parasztpárt között megindult újabb tárgyalásokról is és ezzel kapcsolatban bizonyára távolabbi kormánytervekről is tesznek említést. Ez a politikai jóváindulás azonban nem vált be, mert mint bucaresti-i tudósítónk ma esti jelentésében közli, a parlamenti többség által ma estére tervezett bankett a miniszterelnök kívánságára elmaradt.

Létrejött a fuzió Iorga és Averescu között.

Az említett eseményekkel különben szoros kapcsolatban van az is, hogy a kormány újabb tárgyalásai, valamint annak következté-

ben, hogy a parlament tegnapi ülésén a Kormány részéről is erős támadások érték, Averescu tábornok a lehető leggyorsabb tempóban igyekszik most már végleges megállapodásra jutni Iorgával. A Lupta szerint a két párt közötti fuzióra vonatkozó megegyezés különben már meg is történt és az erről szóló hivatalos kommunikét az Indreptarea mai számában már közölni fogják. Mindenesetre érdekes, hogy a néppárti sajtó ma már igen röviden ír a kormánnyal történt néhány nap előtti tárgyalásokról, amit politikai körökben úgy magyaráznak, hogy a néppárt most már végleg lemondott a liberális kormánnyal való kibékülés gondolatáról.

A kamara hódoló felirata.

Mint már jelentettük, a parlament is elkészült a felirati javaslattal, amely a következőképen hangzik: Magas Régenység! Az ország választóinak megbízásából a képviselőház kész arra, hogy megfeszített munkaerővel

Megnősült a milliárdos Szemere-fiu.

Az anya hasztalanul harcolt az após hipnotikus hatalma ellen. — Vasárnap megtörtént az esküvő. — Eckhardt Tibor lett a Szemere-vagyon kezelője.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A legendás hírű Szemere örökség körül keletkezett titokzatos és romantikus történetet nagy vonalakban ismertettük mai számunkban. A mai nap folyamán újabb érdekes részleteket kaptunk a regényes ügyről. Amikor Hoyos grófnő, az Abaujkéren csaknem megközelíthetetlenül élő fiatal Szemere István édesanyja látta, hogy fiával semmiképen sem tud érintkezni, elhatározta, hogy meglátogatja fiát Halmos Károlynak, a fiu jövődöbeli apósának kastélyában. Mivel azonban Hoyos grófnőt egy barátinje levélben figyelmeztette arra, hogy Halmos már fiatal ember korában is állandóan foglalkozott hipnózissal és sok embert szuggerált, az anyában az a gyanu merült fel, hogy fia is Halmos szuggerációja alá került és ezért viselkedik oly különösen, hogy még az abaujkéri kastélyt sem meri elhagyni. Hoyos grófnő elvitte magával erre az utra dr. Hajós Lajos budapesti tanár, ideggyógyorvost, aki egyébként Halmosnak iskolatársa is volt, hogy figyelje meg fiát, vajjon tényleg hipnotikus befolyás alatt áll?

Anyja és fiu furcsa találkozásai.

Az abaujkéri találkozást Hoyos grófnő a következőkben mondotta el budapesti tudósítónknak:

— Kétségbeejtőbb helyzetben még nem volt anyja mint én. Képzeld csak el: fiam szinte kivetkőzött a régi formájából. Más a nézése, más a hangja... Hiszen én nem bánom, ha elveszi feleségül Halmos Irént, engem csak egy kérdés zaklat: mi van a fiammal? És Halmos Károlyt nem akarom látni, mert ő szuggerálja fiamat. Világosságot akartam deríteni erre az ügyre, azért utaztam le Abaujkérra Hajós tanárral, de utam eredménytelenül végződött. A tanár pedig megállapította, hogy fiam erős kényszer befolyása alatt áll és korlátozva van cselekvési képességében. Borzasztó!

— Amikor megérkezünk a Halmos-kastély elé, névjegyet kellett beküldeni a fiamhoz. Csak háromnegyed óra múlva jött elő papucsban és fürdőköpenyben. Alig beszélt, ép csak kezelt csókolt. Amikor elhívtam, hogy beszéljek vele, kijelentette, hogy neki nem szabad elhagynia a kastélyt. Megcsókoltam a kezét és úgy könyörögtem neki, végre abba beleegyezett, hogy egy szomszédos parasztházba menjünk. Itt azonban alig beszélt és látszott rajta, hogy nem érdekli, amit mondok. Végre arra kért, hogy hagyjak neki békét. Egyszer csak egy lakáj jött érte, fülebe sugott valamit és a fiam bucsuzott és ment. Megígérte, hogy ebéd után visszajön, hogy beszéljem velem, de

hozzájáruljon a megnagyobbodott Románia további kifejlesztéséhez. Ebben a munkában példaképen fog lebegni előttünk az elhunyt király magas szelleme, akinek elvesztését Románia egész népe egyhangulag siratja. Őfelsége Ferdinánd király ebben az irányban hatalmas írt hagyott hátra és mi igyekeznünk fogunk, hogy az ország java érdekében ezt az írt lehetőleg betöltsük és azt a nehéz feladatot, amely reánk hárul, teljesítsük és ezáltal az ország békeességét és haladását biztosítsuk. A Képviselőház meg van győződve arról, hogy csak az összes erők egyesített munkájával lehet a nehéz kérdéseket megoldani, akkor is csak úgy, ha minden politikai kicsinyességet félre teszünk. A trón köré gyülekezve, biztosítjuk a dinasztia szolgálatunkról és hódoló készségünkről. A rövid parlamenti ülésszakban igyekeztünk olyan törvényjavaslatokat megszavazni, amelyeknek sürgős jellegük volt. A tulajdonképeni törvényhozói munkát az őszszel kezdjük meg. Teljes a reményünk arra, hogy a legmagasabb régenység ebben a munkánkban a legteljesebb mértékben támogatni fog bennünket, hogy munkánk hatalmas lépést jelenthessen az ország javainak előmozdításában. Éljen Mihály király! Éljen a dinasztia! Éljen Románia!

nem jött. Ezután Hajós professzor ment be a villába és hosszabb ideig tárgyalt Halmossal. Közben észrevettem, hogy autómát egyenruhás hajdu őrzi. Ezt elkergettem, de nemsokára 10—15 csendőr jött Halmos és az abaujszántói főszolgabíró vezetése mellett, akik hivatalos parancsot kaptak arra, hogy őrizzék az autót. Erről jegyzőkönyvet vettünk fel s aztán utnak indultunk haza felé.

Hajós tanár szerint a fiatal Szemere Halmos befolyása alatt áll.

Dr. Hajós Lajos tanár a következőket mondotta a titokzatos ügyről tudósítónknak: — Tény, hogy Szemere István ellenállhatatlan kényszer befolyása alatt áll. Azt is nyugodtan mondhatom, hogy ez a befolyás jövődöbeli apósától származik. Halmos már fiatal korában a szokottnál agilisabb temperamentumu ember volt, aki törhetetlen energiával valósított meg mindent, amit fejébe vett. Jellemző erre, hogy a trianoni béketárgyalás alkalmával ő is megjelent a márványpalotában és képes volt gróf Apponyi Albertet, ezt a higgadt és edzett politikust is rávenni arra, hogy igénybe vegye szolgálatait. A fiatal Szemere láthatóan szeretne menekülni e befolyás alól, de nem tud, mert Halmos egyéni szabadságában nagy mértékben korlátozza szuggeratív ereje által.

Szemere már el is vette feleségül Halmos Irént.

Miközben a Szemere-család azon fáradozik, hogy visszaszerezze a fiut Halmoséktól, már kiderült, hogy Szemere István minden előzetes bejelentés nélkül, teljesen titokban, miután anyja korábban beleegyezett a házasságba, vasárnap már feleségül is vette Halmos Irént, Halmos Károly leányát és állítólag egy évi nászútra készül. A házasságkötésnél Eckhardt Tibor az ismert ébredővezér, volt sajtófőnök és Szemere Kálmán huszárkapitány, egy távoli rokon, tanuskodtak. Szemere István eleinte apósát bízta meg vagyona kezelésével, de aztán annak rábeszélésére Eckhardt Tibort bízta meg azzal. A Szemere-család ma értekezletet tartott és elhatározta, hogy minden figyelmét arra fogja irányítani, hogy a házasság révén az óriási Szemere-vagyont semmi veszedelem ne érje. Valószínű azonban, hogy ettől eltekintve a titokzatos ügynek folytatása lesz a bíróságok előtt is.

Féjjel érkezett távirat szerint a Szemere-és Halmos-családok közti viszály a házasságkötéssel nem szűnt meg. Szemereék adatokat gyűjtenek, amelyek okul szolgálhatnak a házasság megsemmisítésére.

H I R E K.

Betiltották a charlestont.

Amerika történelmi példával.

Egyenesen megdöbbentő hírrel riaszt fel bennünket kánikulai bányászainkban newyorki levelezőnk ma érkezett jelentése. Nem kisebb dologról nagyon szó, mint arról, hogy Amerikában irtóhaditárat indult meg a — charleston ellen. Ennek a riasztási nonplusultrában nyilvánuló parakkettveregetésnek aradi hívei — ezren és ezren — bizonyára gunyos mosollyal veszik tudomásul ezt a szerintük konzervatív, hogy ne mondjuk: reakciós amerikai intézkedést, de hiába, a dolgon nem lehet segíteni. A charleston, amely pedig éppúgy meghódította a friss erejű Amerikát, mint a délamerikaiába ájult Európát, ma üldözött vad tul az Óceánon.

Ebben a hajtóvadászatban az amerikai orvos-professzorok járnak elől, akik kimutatták, hogy ez a néger vonaglás nem csupán a modern női karcuságra jár katasztrófális következményekkel, hanem egészen életveszélyes. Napról-napra fordulnak elő megbetegedések fiatal leányoknál, akik a charlestontól erednek és igen gyakran halállal végeznek. Az orvosok és a tánc ellenségei arra is hivatkoznak, hogy a charleston annyira magával ragadja a táncolókat, hogy védkimerülésig járják. Ilyen Ruth Coloney newyorki táncosnő esete is, aki addig járta a charlestont, amíg eszméletlenül össze nem esett. A kórházban az orvosok nem tudták megállapítani, hogy mi a baja és néhány óra múlva, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Holttestét felboncolták és ekkor kiderült, hogy a táncosnő belső részein, különösen a beleken mérges szekrények keletkeztek, amelyek halált okoztak. Az orvosok azt állítják, hogy a charleston ilyképpen a gyengébb fizikumúakra valószínűleg halálos veszedelem. Az agyat is hátrányosan befolyásolja és épp ezért a rendőrség már a legtöbb amerikai városban betiltotta a táncot.

Szóval Amerikában rájöttek, hogy a charleston halálos betegség. Most már csak az van hátra, hogy Európában is rájöjjenek. Ugyátszik azonban, hogy a „beteg” Európa gyermekei jobban bírják az ügyet, mint a jenkinők, mert például Aradon, de talán egész Európában sem fordult elő, hogy valaki charlestonban halt volna meg. Pedig épp eleget ropták még a télen mindenütt. Valószínű tehát, hogy nálunk ilyen szigorú intézkedésekre nem kerül sor, annál kevésbé, mivel a télen már előreláthatólag ugvis divatjammal tánc lesz a lakókban és bálókban a charleston.

— Kinevezték Románia új londoni követét. Bucurestiből jelentik: Feltétlenül megbízható helyről szerzett értesülések szerint a kormány a londoni román követség élére Constantin Antoniadé követségi tanácsost nevezte ki. Antoniadé a háború alatt Spanyolországban képviselte Romániát, a békekötés óta azonban a külügyminiszteriumban teljesített szolgálatot. Antoniadé kinevezésének hírére ellenzéki körökben is szimpátiával fogadták.

— Megsejtik az erdélyi inséges lakosságot. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila koronauradalmi miniszter a mai napon tizenkét vagon gabonát utalt ki, amelyet a tordai és kolozsme gyei mőcök között osztanak ki. Ezek a szerencsétlen hegyvidéki lakosok a rossz időjárás következtében a legsúlyosabb inségben tengődnek.

— Fontos tárgyalások az osztrák kancellár és Bécs polgármestere között. Bécsből jelentik: Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Seypel kancellár és Seitz bécsi polgármester mai tárgyalásának eredményét. A tárgyalások során a védőrség kérdését is megbeszélték és azt a hatást, amelyet a védőrség felállítására a külföldön keltett.

— Oroszország megjelenik Genfben. Genf-ből jelentik: A szovjetkormány közölte a Népszövetség főtitkárával, hogy elfogadja az augusztus 23-án kezdődő genfi közlekedési és átmeneti forgalomról tárgyaló értekezlet ülésére a meghívást.

— Elzárás árdrágításért. Budapestről jelentik: A bíróság ma mondta ki az első fogházbüntetést árdrágítás miatt. Einzig Dénest négy napra és 20 pengő büntetésre ítélték el, mert drágán árulta az uborkát.

Felosztás előtt az aradmegyei tanács.

A vizsgálatot vezető vezérfelügyelő máris több szabálytalanságot fedezett fel.

(Arad, augusztus 2.) Jelentették, hogy szombaton megérkezett Aradra Miloteanu Misu belügyi vezérfelügyelő, hogy vizsgálatot folytasson le az aradmegyei tanács eddigi működése dolgában. A vezérfelügyelő szombat óta valószínűleg bezárt az aradmegyei hivatalba, erősen dolgozik és pontosan áttanulmányozza a megyei tanács eddigi működését. Magához kérte Stanca Ermin megyei főszámvevőt és Petrutiu Áron megyei fő-

jegyzőt, akikkel egyes ügyekről eleferáltatott magának. Értesülésünk szerint a vezérfelügyelő máris több szabálytalanságot konstatált. A vizsgálat az eddigi jelek szerint péntek vagy szombatig is eltart, de annyi már most is bizonyos, hogy a vizsgálat eredményeképpen Miloteanu vezérfelügyelő a megyei tanács felosztását javasolja a legfelsőbb közigazgatási bizottságnak.

Elfogtak Aradon egy megszökött betörőt.

Aki elmenekült a kíséző rendőrök kezei közül, de Aradon hurokra került.

(Arad, augusztus 2.) A cluji (Kolozsvári) és déli rendőrségek napokkal ezelőtt táviratilag értesítették az aradi államrendőrséget, hogy egy Kaiser György nevű ember, akit többször betörés és egyéb bűncselekmények miatt elfogtak, Désről Clujra való kísérés közben megszökött. A két város rendőrsége

megállapította, hogy Kaiser György Arad felé vette útját. Az aradi rendőrség bevezette a nyomozást és ma délelőtt sikerült is letartóztatnia Kaisert, akiről az a gyanu, hogy Aradon is több bűncselekményt követett el. A nyomozás tovább folyik.

— Nász a magyar kormányzó családjában. Budapestről jelentik: Jelentették már, hogy Horthy Miklós magyar kormányzó egyik fia, legifjabb Horthy Miklós augusztus 4-ikén házasságot köt gróf Károlyi Imre leányával, Károlyi Consuelo grófnővel. A házasságkötést a két család a következő értesítésben adja tudtul: „Nagykárolyi gróf Károlyi Imre és neje szül. nagykárolyi gróf Károlyi Zsófia örömmel tudatják Consuelo leányuknak nagybányai Horthy Miklós és neje szül. jószáshelyi Purgly Magdolna fiával, Miklóssal 1. évi augusztus 4-ikén Budapesten történendő házassági egybekelést. Nagymágocs, 1927. július hó. Nagybányai Horthy Miklós és neje, szül. jószáshelyi Purgly Magdolna, örömmel tudatják Miklós fiuknak, nagykárolyi gróf Károlyi Imre és neje, szül. nagykárolyi gróf Károlyi Zsófia leányával, Consueloval 1. évi augusztus 4-én Budapesten történő házassági egybekelést. Kenderes, 1927. július hó.”

— Olasz képviselők látogatása Magyarországon. Budapestről jelentik: Turatti, az olasz fascista párt főtitkára, levélben értesítette Almássy László egységspárti elnököt, hogy az olasz képviselők budapesti látogatása ősszel lesz. Egyben bejelenti, hogy ő személyesen nem vehet részt. Az egységspárt nagy előkészületeket tesz az olasz képviselők ünnepélyes fogadtatására.

— Német katonai attasék külföldön. Párisból jelentik: Hosszabb tárgyalások után Németország kérésére az antant-hatalmak hozzájárultak ahhoz, hogy államaikba kiküldjék német katonai attasékat. Franciaországgal is létrejött megállapodás, de a gyakorlati kivitel egyelőre elhalasztották, miután attól félnek, hogy a párisi ucca hangulata nem érett meg még arra, hogy a német acélszakos diszruhának látványát nyugodtan elviselje. Ezzel a kérdéssel párhuzamosan tárgyaltak a magyar katonai attasék kinevezéséről. Londonban — mint ismeretes — már ki is nevezték a magyar katonai attasét és a párisi attasé kinevezése is már folyamatban van.

Ha híjtatok, hát egytőlők a Minerva által rendezendő „GÖRBE-NAPRA”
augusztus hó 7-én a Városligetbe, de saj am annak az aradi alattvalónak, kit nem talállok ott. Ö. m. a. j.
GÖRE GÁBOR bíró úr s. k.

— Véres összeütközés egy halálos ítélet miatt. Párisból jelentik: Vansetti olasz anarchista halálraítélése miatt Lyonban tegnap óriási tüntetést rendeztek a kommunisták. Csakhamar összeütközött a tömeg a rendőrséggel, amely kénytelen volt az összeütközés folyamán fegyvert használni. Tizenöt tüntető súlyosan megsebesült.

— Argentína újból belép a Népszövetségbe. Buenos-Ayresből jelentik: A külügyminiszter a kamara ülésén javaslatot nyújtott be, amely szerint Argentína hajlandó résztvenni újra a Népszövetség munkájában.

— Felrobbant japán hajó. Tokióból jelentik: A Tokiva japán hajón tegnap nagy szerencsétlenség történt. Az egyik kamarában a nagy hőség miatt három bomba felrobbant. A robbanás következtében 20 tiszt meghalt, több matróz súlyosan megsebesült. A megsérült hajót a kikötőbe vontatták.

— Öngyilkos újságíró. Brasovból jelentik: Megdöbbentő öngyilkosság történt Brasovban. Ma délelőtt Ghinea Ionescu fiatal újságíró, az „Indreptarea” brasovi tudósítója a „Corona” szállóban öngyilkossági szándékából szívenlőtte magát. Mire a revolverlövés zajára a szálló személyzete elősietett, már halott volt. Az asztalon több levelet találtak, amelyben Ionescu bocsánatot kér ismerőseitől szomorú tettéért, azonban betegsége miatt már nem bírta tovább az életet. Ghinea Ionescu pár hónapokkal ezelőtt telepedett le Brassóban és mindenütt kifogástalan, józan fiatalembernek ismerték, akinek tragikus halála igen nagy részvétet keltett.

— Új zavarok Görögországban. Athénből jelentik: A görög kormány kebelében kitört krízis következtében a néppárti miniszterek valószínűleg ma lemondanak. Megcáfolják azt a hírt, hogy a köztársasági elnök lemondott volna. Szalonikiben tegnap letartóztattak négy magasrangú tisztet, akiket Pangalos tábornok melletti propagandával gyanúsítanak.

— Postarablás Chisinauban. Chisinauból jelentik: Ma hajnalban a telmesti—caiarasi utvonalon közlekedő postakocsi 12 utasát felfegyverzett banditák kifosztották és elrabolták a postakocsin szállított 60.000 lejt is. A kifosztott utasok a calarasi-i rendőrségen elmondták, hogy amikor a postakocsi a laptai völgybe érkezett, hirtelen mintegy husz emberből álló, karabéllyal felfegyverzett bandita állta útjukat, akik felszólították az utasokat, hogy minden pénzüket és értéktárgyukat adják át. A megszeppent utasok kényszeredetten engedték a rablók felhívásának, akik aztán utjára engedték a postakocsit, közben azonban — valószínűleg hjesztésül — többször utánlőttek. — A banda vezérérol adott személyleírásból a rendőrség Cocos hirhedi haramiafőnökre ismert. Ma délelőtt egy szakasz csendőrt küldtek ki a vakmerő utonállók kézrekerítésére.

— Megszigorítják az ebzárlatot Aradon. A nagy meleg beálltával naponta fordulnak elő veszettkutyamarási esetek. Átlag naponta 2—3 esetet jelentenek be a városi főorvosi hivatalnak, amely erélyes lépésekre készül a marások megakadályozására. A főorvosi hivatal szigorú rendszabályokat léptet életbe az ebzárlat betartására és azokat a kutyatartó gazdákat, akiknek kutyáját szájkosár nélkül, szabadon találják, szigorúan megbüntetik.

— Magyarország vesztesége a világháborúban. Budapestről jelentik: A Magyar Statisztikai Szemle legutóbbi számában közli, hogy a régi Magyarország az összes bevonultaknak 43.5 százalékát adta a háborúban és az összes halottak 42 százaléka magyar volt.

— Az egyiptomi király Rómában. Rómából táviratozzák: Fuad egyiptomi király Európában történt látogató-körútján ma Párisból Turinon keresztül — ahol az olasz trónörökös várta — Rómába érkezett, ahol óriási ünnepélyességgel fogadták. Mussolini tartotta az üdvözlő beszédet, hatalmas tömeg éljenzése közben, a diplomáciai testület jelenlétében.

— Az aradi nyomdászok augusztus 28-án nagyszabású kerti-ünnepélyt rendeznek Ujaradon. Kornett-féle vendéglőben, melynek jövedelmét munkanélküliek felségélyezésére fordítják.

— Uj Nemzeti Színház épül Budapesten. Tudósítónk távirati jelentése: A magyar kultuskormány elhatározta, hogy a jövő év tavaszán megkezdji az új Nemzeti Színház építését, amely a Deák-ter és a Tisza István-ut keresztezésénél lévő hatalmas épülettömbön fog felépülni.

— Panaszok a Marosparti korzón ellen. Panaszos levél érkezett ma szerkesztőségünkbe, amely a Marosparti korzón tapasztalható anomáliákkal foglalkozik. Csodálkozva kérdezhett valaki: „hát még ott is?...” Bizony még ott, még ott sincs rend, nyugalom, talán ép azért, mert emberek tartózkodnak hűvös délutánokon vagy este a Marosparti korzón. A levél írója meglehetősen iráskészségű tollal foglalkozik a dolgokkal, úgy, hogy érdekesnek találjuk a levelet teljes egészében leközölni — A kánikulai meleg miatt — írja a levél névtelen szerzője — százan és ezren keresnek menedéket a Maros vizében és a parti sétányon, ahol tudvalevőleg székek is vannak. Sokan azt hiszik, hogy a Maros partján 1 lej lefizetése mellett székeket lehet lefoglalni oly módon, hogy az üres székre kalapot, kosarat, ridikült, felöltőt vagy más hasonló dolgot tesznek. A lépcsőfeljárattal melletti oszlopokon román és magyar nyelven ki van írva ugyan, hogy nem lehet székeket rezerválni, de a feliratok kicsinyek. Ez lehet oka, hogy nap-nap után székfoglalási nézeteltérések fordulnak elő. Szükséges lenne több nagy figyelmeztető tábla elhelyezése s a sajtó útján is közölni kelene a publikummal, hogy a Maros partján senkinek sincs joga egy széknél többet lefoglalni, mert a számozatlan székeknek az a céljuk és rendeltetésük, hogy az elfáradt sétálók bármely üres székre leülhessenek. Kalap, ridikült, kabát, vödör stb. számára nincs külön székfoglalási jogosultsága senkinek. A majd később jönni ígérkezett esetleges udvarló, rokon, barát és más hasonló egyének részére nem lehet helyet rezerválni. Parkokban, köztereken, Marosparti korzón nincs bérelés, sem székfoglalási előjoga senkinek. Világvárosi közönség ezt már régen tudja, de Aradon sokan még most is kellemetlenséget okoznak a székfoglalási képzelt előjog erőltetésével. Kiváló tisztelettel: Régi előfizető.

— Uj és pontos aradi telefon névsor készül. Az aradi postafőnökség — engedve az általános óhajnak — új és szakszerű telefon névsort készít az aradi és megyei állomásokról és ezt legközelebb könyv alakban megjelenteti. A telefonkönyv közli az összes új állomásokat és változásokat és nélkülözhetetlen lesz mindenki részére. A postafőnökség felhívja a telefonelőfizetőket, hogy óhajaikat és az esetleges változásokat legkésőbb szombatig közöljék telefonon Arad 3. telefonszámmal, vagy személyesen a főposta 15. számú hivatalában.

— Felhívjuk mindazon autó- és kerékpártulajdonosokat, akik a Minerva által augusztus 7-én rendezendő Görbe-nap virágkorzójára részvételüket bejelentették, továbbá mindazon tulajdonosokat, akik még részt óhajtanak venni, hogy f. hó 7-én d. e. fél 11 órakor a városligetnél pontosan megjelenni sziveskedjenek.

— Felhívás. Ambró Anna, Lukács Helén, Sifis Ödön, János és Zoltán, Kopp Irén és Valéria, Vannay Irén, Lorber Adolfiné, Vámi Julia, Vajda János, Margit és Árpád, Keresztesi Jusztna, Benedek Etel, dr. Papp Ferencné, Scheer Gusztávné, Bukorovits Mária és Margareta Arad, özv. Szeitz Györgyné Micalaca postakártyaküldvényben jelentkezzenek az aradi főpostán.

Megbukott a genfi leszerelési konferencia.

Japán visszalépett az Amerika és Anglia közötti további közvetítéstől.

(Az Aradi Közlöny genfi tudósítójától.) A tengeri leszerelési konferencia — mint az eddigi jelek mutatják — teljes kudarccal végződött. A washingtoni jelentések szerint Kellogg államtitkár és Howard angol követ között megbeszélések folytak, hogy a leszerelési konferencián megegyezés jöhetne létre. Azt remélik, hogy a konferencia mégsem végződik kudarccal. Ezzel szemben a Chicago Tribune genfi jelentése szerint a Kon-

ferencia amerikai bizottságának elnöke azt az utasítást kapta Washingtonból, hogy hagyja ott azonnal a konferenciát. A konferencia teljes ülést egyébként csütörtökre tüzték ki. A japán delegáció sokáig igyekezett megegyezést létrehozni Amerika és Anglia között, azonban sikertelenül, úgy, hogy Ishi japán delegátus közölte az angol delegátussal, hogy abbahagyja a hiábavaló közvetítést.

Detektiveket az aradi fürdőkhöz!

Nap-nap után megismétlődnek a lopások az aradi Neptun-fürdőben.

(Arad, augusztus 2.) Az aradi Neptun-fürdő vendégeit valósággal elriasztják a naponta előforduló vakmerő kabintolvajlások. Mindennap be kell számolnunk fosztogatásokról, amelyeket a vendégek kárára követnek el és a fürdő vezetősége még nem talált módot arra, hogy ezeket a türehtelen anomáliákat megszüntesse. Ma délelőtt és délután is sorozatosan fosztogatták ki a kabinokat, különösen a női osztályon. Szinte érthetetlen, hogy délelőtt fél tíz órakor, amikor még alig

voltak a fürdőben, kifosztottak egy kabin és női fehérneműket, harisnyákat, harisnyakötőket loptak el. A fosztogatók szabadon garázdálkodhatnak, mert csak véletlenül téved be néha egy rendőr a kabinok közé. A közönség érdekében helyes volna, ha a Neptun-fürdőben állandó detektívrendszert tartanának, mert ha így folytatódik, a közönség kénytelen lesz megszüntetni a strandlátogatásokat, ami viszont a városnak okozna tetemes károkat.

Csehszlovákia kibékül a Vatikánnal.

Prágai támadás Magyarország elhunyt hercegprimása ellen.

(Az Aradi Közlöny prágai tudósítójának távirata.) A L'Europe Centrale prágai hetilap Csernoch János hercegprimás halálával kapcsolatosan azt írja, hogy a magyar hercegprimás halála lehetővé teszi, hogy a katólikus egyház helyzete Szlovákiában rendeztesse és a Vatikánnal való megegyezés nehézségei elsimuljanak. Csernoch intranzigens magyar sovénista volt és Szlovákia még néhány esztendőig az esztergomi magyar érsekség jurisdikcója alatt maradt. Ha Szlovákiában ma még sok plébániát találunk — írta a lap — ahol a

plébánosok magyarok és a szertartást magyarul végzik, ezek mind főleg neki tulajdoníthatók. Ő okozta a nehézségeket abban a kérdésben, hogy a szlovák egyházmegegyezési határait az új állami határra tegyék, mert keresztülvitte azt, hogy megosztották az egyházi birtokokat Magyarország és Szlovákia között. Vele azonban sirbaszállt a csehszlovákiai egyházi politikai egyensúly és konszolidáció akadályai, fejezi be erősen elfogult cikkét az egyoldalúan sugalmazott lapocska.

Állampolgársági kálváriák Aradon

Akinek két állampolgárságot adott a végzete és mindkettőt elveszett. — Egy aradi elvált asszony különös története. — A kifelejített állampolgár.

(Arad, augusztus 2.) Ha az ember az állampolgársági dzsungelben körülnéz, számszámra fedezheti fel a különleges eseteket, amikor tulajdonképpen azon kell gondolkodni, hogy ennyi tévedés és hanyagság hogyan is történhetik. Ma a véletlen két érdekes esetet vetett újra felszínre. Az egyikben az érdekelt aradi polgárnak a kezében van a határozat, amely elrendeli, hogy az állampolgársági listába felvegyék. Ennek dacára sem vették fel és most nem juthat utlévelhez, mert a városi tisztviselő, aki a listát összeállította, a kezében levő határozat dacára is elfelejtette ezt. A másik eset még érdekesebb. Deutsch Eszter aradi urinő aradi születésű és itt lakik születésétől. Amikor az állampolgársági összeírás történt, az urinő már férjnél volt, amiért az apa, aki egész családját bevette a listába, Deutsch Esztert természetesen nem vette be, miután férje után amugy is román állampolgárnő lett, de meg a feleség a férj listáján szerepelt. Közben azonban az asszony elvált urától s ezzel — a törvény szerint — férje állampolgárságát elveszítette. Most az következett volna, hogy visszanyeri családjának állampolgárságát. A család azonban — mint említettük — nem vette fel az asszonyt, mert nem is vehette fel a maga listájára és így Deutsch Eszter, aki hosszú esztendőket óta Aradon él, Aradon született, román állampolgár leánya és ugyancsak román állampolgár elvált felesége, nincs az állampolgársági listában, nem is kaphat utlévelet, mert — mint az irás mondja — nem román állampolgár. A kétségbeesett urinő ma Angel István dr. polgármesterhez fordult, aki olyanértelmű bizonyítványt állított ki részére, hogy minden joga megvan a román állampolgárságra és csak a körülmények által teremtett véletlen helyzet fosztotta meg attól. Ilyen esetek azonban számszámra vannak Aradon és azok a szerencsétlenek, akik emiatt fórumról-fórumra kénytelenek futkosni, reménykedve várják, hogy a liberális kormány végre elkészíti a már rége óta beígért új állampolgársági törvényt.

amely lehetővé teszi, hogy sokezer adófizető ember megszabaduljon a sok herce-hurcától s végre minden jognak és igazságnak megfelelően bekerüljön az állampolgárok listájába.

Bomlás

a magyar szociálisták között.

Viharos incidensek a magyarországi vasipari sztrájk körül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) A magyarországi vasipari sztrájk mind nagyobb érdeklődést vált ki a magyar közgazdasági körökből. A sztrájk tudvalevőleg nem érinti a keresztényszociálistákat, mivel azoknak minden üzemben megadták az emelést. A Ganz-gyár munkásai tegnap este népes értekezletet tartottak, amelyen a keresztényszociálisták is megjelentek. A szociáldemokrata kiküldött elnökölt és rámutatott arra, hogy a sztrájk kimondása nem hozná meg a kellő eredményt. Utána egy keresztényszocialista akart felszólalni, de az elnök hirtelen bezárta az ülést. határozathozatal nélkül. Az egész munkásság a legnagyobb felháborodással fogadta az elnök erőszakos eljárását és csak a rendőrség akadályozta meg őket abban, hogy saját vezetőiket el ne verjék. Felháborodva tiltakoztak az ellen, hogy a szociáldemokrata vezérek a munkásság gazdasági küzdelmébe politikát is belevigyenek. Azt mondták, hogy a munkásság meg fogja fontolni azt, hogy ne hagyja-e ott a szakszervezetet, ahol a politikát tovább mindig előtérbe. A sztrájknak egyébként semmiféle politikai célzata nincs, de ha úgy fordulna, Stranyovszky belügvli államtitkár kijelentette, hogy minden intézkedést megtett arra, hogy ez esetben letörjék a sztrájkot. Ögnap különben a cseppel munkásság is ülést tartott és elhatározta, hogy nem lép sztrájkba. Az Izzólámpagyárban még szünetel a munka.

Uszó estélyi ruhák.

Fürdőruhabetűző Deauvilleben. — Szenzációs fürdőtoalettek divatrevüje, amelyekkel azonban nem szabad a vízbe bemenni.

(Az Aradi Közlöny Deauvillei alkalmilevelezőjétől.) Egy hosszú trambolin, vörös posztóval befutva a bár előtti kis téren. Köröskörül, kényelmes nádszékeken jószagu tömeg; sok szép asszony, uriemberek jachtkosztümben, admirális sapkával, izgatott fotografusok, mozsók, nagybajszu hirlapírók, akik a divatról írnak cikkeket, gyengéd női nevekkel szignálva. Megjelentek testületileg a párisi szabóhírességek. Egy hosszú angol bácsi, orrára tolt kalappal: ez a Redfern.

Patou, fiatal szép fiu, kis baret basque-kal a fején, olyan, mint egy futballista. Látni Madame Jenny-t is, most vonul be udvarával. Nagyon finom asszony, 40 év körüli, cerclé-t tart, fogadja a kliensel hódolatát. Chanel „trés exclusive“ nem jött el. Érdekes asszony. A legnagyobb szabókarriér. Tízmillió frank évi jövedelme van — és a legenda szerint nemsokára egy angol királyi herceg felesége lesz. Csak éppen Chanel nem tudja magát elhatározni, hogy otthagyja a boltját.

Tíz óra. A felvonulás negyed óra múlva kezdődik. Egy feketekabátos pincér Rose cocktail-lal kínál; megáll a kezem utközben — egy kék monoplán vágtat felettünk, olyan közel, hogy érezzük a szelét. Gyönyörű látvány egy ilyen gép, ennyire közről. Loopingozik, sokszor egymás után, mint egy bolond madár, aki nem fér a bőrébe.

A tenger ragyog a napsütésben. Friss a levegő és sósszagu. Az emberek gazdagok és örülnek az életnek. Fehérharisnyás szolgáló programokat osztogat; minden műsorhoz egy piros rózsza, aranyos szalaggal... Apró nőcske érkezik, óriási dán kutyákkal. Meztelen karok tele ékszerrel. És milyen ékszerek... Gyémánt braccet-ék, szélesek, mint a birkozók érvédője. Egy nagy briliáns fehér fénye elfut messze az autókig. A Rolly-ok ezüst orra olvadozva visszaragyo.

Gong. Nagy mozgás. Kezdődik a felvonulás. Elsőnek két uszómeister, vörös-fehér ingben, bütykös mezitláb. Táblát emelnek a magasba:

„Patou“

Nagy érdeklődés. Néhányan gukkereznek is. Két mannequin, nem soványak, egymást átkarolva, végiglejtik a trambolint. Kedélyes nevetés M. Patou felé, aki visszanevet, mint egy gyerkőc, akinek rájöttek a csinyjére. A két lányon fekete velour-cape van, az uszótrikó; pedig valóságos nagy estélyi ruha, gyöngyös kivarrással. Más. Lelong mannequinje szép szőke lány, fehér strucc-toll-felhőben. Nevetés. Taps. Egy kedves ötlet, nem tudom már, hogy melyik „Ház“ négy mannequin-t ereszt el egyszerre. Egyenlő szabásu ruhában vannak, de mindegyik másszinű: pasztellkék, rózsza, sárga és zöld.

— Les Ice cream Sisters, — mondja egy vidám hang.

Egy másik hang, nem kevésbé vidám, „Vive les seins!“ Szó szerint fordítva... Üljenek a kebeleik!... Éljenek. Meglehet, hogy ez idén hordani fogják őket. Egy hölgy gondolkodik: Megveszem a kéket. Az ura szintén csak gondolja, de nagyon határozottan: Megveszem a barnát... Valaki belemarkol Greco. Na, nem a festő, a cipész Greco. A cipészkirály.

„Nézzé csak, mit lanszirozok“. Nézem; aranyozott facipők. A c o t h u r n e. Kár, hogy a régi görögök már leutánozták Greco mestert. Egy kisasszony vörös trikóban, üveg flitterekkel és nagy rojtokkal. A hátán és még azon is tul, nagy monogram, feketén himezve. A lány karján egy posztókutyá-retikül. Egy fiatalember, aki már nagyon unja magát, nevetlenül ráugat a posztókutyusra. A kabinok felől egy igazi kutyus visszafelel. Nyilván valami gorombaságot. Kis hindu fiúcska érkezik. Májszinű arca van. Komoly urak kísérik. Sem, aki itten mindenkit ismer, megsugja, hogy ez egy igazi maharadzsza és olyan gazdag, hogy...

Kis szünet. Lakájok frissítőkkel, mint a regényekben. Sem, a világhíres franci a karikatúrista újra figyelmeztet. Egy Jenny-

koláció. Inkább téllkabát, mint fürdőruha. Lászik, hogy télen kreálták.

A következő egy szomorú ensemble. Fekete posztó, ezüst csillagokkal Szép gyászruha habléányának. Öreg szatyr izgatottan fotografál. Csakis térdképeket. Ah! Egy valóságos uszótrikó! Vékony, hosszú leány, kedvesen mosolyog. Semmi sikere, csak egy szörnyű kövér néni jegyzi fel a ruha nevét: „M a t i n é e e n c h a n t é e.“ Varázsos reggel! Nagyon tesz nekí a fiús kis nadrág. Holnap már az övé is lesz. Rémes! Szép szomszédnóm nagyon hargos, amiért megjegyezni bátorkodtam, hogy a ruhák nem nagyon tetszenek nekem és különben is; nem vízbe valók. A kis hölgy mérges: Bolond! ki akar a vízbe menni? Ezek napfürdőruhák.

Az utolsó modell is elfonult, vége az elő-

KÖZGAZDASÁG.

Nem kaptak vámkedvezményt az átmeneti időben érkezett külföldi áruk.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ismeretes, hogy a pénzügyminiszter az új vámtörvénnyel kapcsolatban nemrégiben rendelkezést adott ki, amely szerint az április 9-ike után utnak indított, illetve április 14-ike után érkezett árukkal szemben az új vámtörvény rendelkezései a mérvadók. Ezt a rendelkezést azonban pár nap múlva úgy módosította a pénzügyminiszter, hogy a régi és az új vámtétel között mutatkozó különbö-

zetet csak letétbe kell helyezni, amelyek felett aztán egy későbbi időpontban történik intézkedés. Tegnap aztán a vámvezérgazgatóság körrendeletet adott ki, amely szerint az összes letétbe helyezett összegeket haladéktalanul be kell fizetni a pénzügyi tárca javára, miután — az újabb határozat szerint — ezekkel az árukkal szemben az új vámtörvény vonatkozó rendelkezéseit alkalmazzák.

Zürichben 3.16 a lej.

Helyi valutaárak. (Augusztus hó 2.)
Kifizetések: Berlin 39.10, Amsterdam 65.90, Newyork 164.25, London 798, Páris 6.47, Milánó 8.99, Prága 4.88, Budapest 28.65, Zágráb 2.89, Bécs 23.15, Zürich 31.60. — Áru: 38.50, dollár 163, angol font 790, francia frank 6.50, olasz lira 9, cseh korona 4.85, pengő 28.60, dinár 2.85, osztrák schilling 23.50, svájci frank 31. — Pénz: Márka 38, dollár 162, angol font 850, francia frank 6.20, cseh korona 4.70, pengő 28.10, dinár 2.75, osztrák schilling 23, svájci frank 30.

Bucaresti-i tőzsdezárlat. (Augusztus hó 2.)

Kifizetések: Páris 6.41.50, Berlin 38.90, London 795, Newyork 163.70, Milánó 8.96, Zürich 31.57, Prága 4.88.50, Bécs 23.05. — Valuták: Napoleon 660, német márka 39, leva 1.25, török lira 0.82, angol font 790, francia frank 6.60, svájci frank 31, olasz lira 9.10, drachma 2.25, dinár 2.90, dollár 163, lengyel zloty 18, osztrák schilling 23.25, magyar pengő 28.50, cseh korona 4.95.

Zürichi tőzsdenyitás. (Augusztus hó 2.)

Berlin 123.50, Amsterdam 208.12.50, Newyork 519.37.50, London 2521.25, Páris 20.33, Milánó 28.25, Prága 15.39, Budapest 90.52.50, Belgrád 9.10, Bucaresti 3.17.50, Varsó 58, Bécs 73.07.50.

Zürichi tőzsdezárlat. (Augusztus hó 2.)

Berlin 123.51, Amsterdam 208.10, Newyork 519.18.75, London 2521, Páris 20.33, Milánó 28.23, Prága 15.39, Budapest 90.50, Belgrád 9.13.50, Bucaresti 3.16, Varsó 58, Bécs 73.07.50.

— Közlemények a lipcsei mintavásárra utazók részére. A lipcsei őszi mintavásár augusztus 28-tól szeptember 3-ig lesz megtartva. Az odautazó külföldiek a német határtól Lipcsébe és vissza 25%-os

menetjegykedvezményben részesülnek. Jegyek a mintavásár timisoarai (temesvári) képviselőjénél kérendők. Augusztus 26-án este 8 órakor Budapest keleti pályaudvarról Prágán keresztül különvonat indul Lipcsébe szintén 25%-os menetdíj-kedvezményvel. A jugoszláv vasutak menetdíjjal is augusztus 24-től szeptember 9-ig 25%-al olcsóbbak a mintavásár látogatói részére. A mintavásári igazolvány alapján egy a német, mint a cseh vizumot díjmentesen adja a konzulátus a mintavásár látogatóinak, ha az utlevélben a mintavásár-vizum már fel van tüntetve. Magyarország és Jugoszlávia nem ad vizumkedvezményt. Az összes kedvezmények csak a mintavásári igazolvány előmutatóinak nyújthatnak. Ugy ez igazolványok, mint kedvezményes jegyek a budapest—lipcsei különvonatra a lipcsei mintavásár timisoarai t. b. képviselőjétől kérendők.

Művészet.

* Beregi Oszkár Aradon. Beregi Oszkár, a világhírű magyar színművész, holnap, szerdán érkezik Clujról Aradra, ahol ma lép fel másodszer. A nagy művész még szerdán elkezd próbáit és pénteken lép fel először a nyári színházban a „Morium“ főszerepében. Szombaton a világhírű Ibsen-darabban, a „Kisrétetek“ben lép színpadra Beregi. Mindkét előadásra már árusítja a jegyeket a téli színház pénztára.

* Színházi előadás az aradi nyugdíjas színészek javára. Augusztus 7-én, vasárnap este 9 órai kezdettel a nyári színpadon rendes helyárrakkal Mayer Kató, a timisoarai színház primadonnájának vendégfelléptével az aradi nyugdíjas színészek javára, Csizmadia t. b. képviselőjétől kérendők.

Ma, szerdán

NÉVTELEN VÁR

Jóka regénye filmen. • Teljesen új kópia. • A főszerepben: Törzs Jenő, Almásy Sári, Fenyvesy Emil, Czartolecky M.

URÁNIA

Előadások kezdete 5, 7 és 10-kor. • Mérsékelt helyárak.

URÁNIA

„VENUS“ tündérvirt mozgó Aradul-nou. Szerda, csütörtöki műsora:
„Kutyaélet“ Charley Chaplinnal a főszerepben.

Legelősebb butorvásárlási forrás Klug György butorgyára Aradul-nou,
Str. Mihai Viteazul 14. Lerakat a Maroshid mellett. Kárpitos
CD CD munkák a legelősebb árban kaphatók. CD CD 2907

Uj forradalom készül Portugáliában.

Madridból jelentik: A liszaboni jelentések a portugál helyzet kiélesedéséről számolnak be. A közvéleményben elterjedt a hír, hogy puccs készül. Állítólag akkor fog a válság kitörni, ha befejeződtek az amerikai pénzplacon a 15 millió sterling kölcsön felvételéről szóló

tárgyalások. Uj miniszterelnökül Vincenti Freytag nevét emlegetik. Carmona miniszterelnök a sajtónak kijelentette, hogy a legerősebb eszközökkel fojt el minden felforgató kísérletet.

Kirabolták Bratianu Ionelt?

Allitólago betörésről irnak a francia lapok, amely a miniszterelnök florical kastélyában történt volna.

(Az Aradi Közlöny bucuresti tudósítójának távirata.) A Rador távirati ügynökség jelenti a következőket: A Paris National című francia újság tegnapi számában bucuresti-i tudósítás alapján szenzációs riportot közöl arról, hogy állítólag az elmúlt héten ismeretlen tettesek behatoltak Bratianu

Ionel florical kastélyába és onnan rendkívül fontos okiratokat elloptak. A tudósítás szerint az okmányok a választások lefolyására vonatkoznának. Érdeklődésünkre a belügyminisztériumban kijelentették, hogy a betörésről egyáltalán semmit sem tudnak és valószínűtlennek tartják, hogy ilyesmi megtörtént volna.

Veszedelmekkel fenyeget a Vezuv.

Nagy erővel ömlik a tüzhányóból a láva.

Nápolyból jelentik: A Vezuv obszervatórium igazgatójának jelentése szerint az erupciók alábbhagytak. A förlávfolyam kiömlésénél 50 kilométer széles, 10 kilométer hosszú területen tört előre, de a védőgátakat így sem öntötte el. Az újabb jelentések szerint azonban a működés újból kezdődött és a vulkánból kirepülő hamueső és kőtömegek rémü-

letben tartják a lakosságot. Újabb jelentések szerint a Vezuv kitörése váratlan méreteket kezd ölteni. A lávatömeg tegnap éjjel elérte a Corno völgyet, ahonnan Persigno felé fordult. Különösen tegnap reggel volt a kitörés rendkívül heves. A láva nem egészen hig, hanem ragacsos anyag, amely alighanem megreked a völgyekben.

Miért kell bujdosnom?

Daudet Leon nyílt levele a világ népeinek. — A francia royalisták vezére folytatja a kíméletlen harcot a francia hatóságok ellen. — Hol rejtőzködik a kiszabadított vezér.

Leon Daudet, az Action Francaise világhírnévre szert tett főszerkesztője, aki egyedül álló módon szabadult ki a párisi fogházból, nyomtalanul eltűnt. Franciaország egész rendőrsége szakadatlanul kutatja a royalista vezért, de hasztalanul. Daudet Leonnak nyoma vezetett. — És a vezér most újra jelentkezett: nyílt levelet ír a világ számára, s ebben igen érdekes vallomást tesz arról a harcról, amelyet meggyilkolt fiáért folytat a francia hatóságokkal szemben. Leon Daudet személye és politikai kalandjai kétségtelenül olyan érdekesek, hogy az önvallomás megérdemül az olvasók figyelmét.

A világ minden részében lakó újságírókollégáim arra kérnek, magyaráznom meg nekik a francia köztársaság kormányával szemben való álláspontomat. Szívesen állok rendelkezésükre. Nyugodtan s elfogulatlanul válaszolok a kérdésekre, annak az embernek a nyugalmával, aki kötelességét teljesíti elhunyt drága fiával szemben. Kötelességemet mindenkor teljesítettem, — a háboru előtt, amikor 1913. március havában „Háboru előtt“ című munkámat közzétettem s teljesítettem a háboru alatt, amikor kíméletlenül üldözöbe vettem azokat a politikusokat, akik az antantot elárulták.

Fiamat, Philippe Daude-t tizennégy és fél éves korában meggyilkolták a rendőrség egyik spiclijének a lakásán. A gyilkosság összeesküvés műve volt. Szegény fiam 1923. november 24-én, szombaton szünt meg élni.

Bár a spicli és cimborái bűnösségét bizonyítottam, nem tartóztatták le őket. De engem, az ártatlan áldozat édesapját, igenis elítéltek öt hónapi fogházra 1925. november 14-én. Három hétig tartott ez a tárgyalás és ezen az összeesküvők büne eklatánsan bizonyult. Rágalmazás miatt ítélték el. Azt re-

méltek, hogy elhallgattatnak és megfélemlítenek.

A politikai rendőrség csakhamar észrevette, hogy én nem fogom be a számat, tovább is üldözöm fiam gyilkosait, — erre a nemzeti egység miniszteriuma megbizta az ügyészt, hogy csukasson be engem. Ez június havában történt. Én a szerkesztőség épületébe vonultam, itt barátaim őrseget állítottak mellém, Páris népe pedig ablakaink alatt vonult el, miközben engem éljenzett, a kormányt és a rendőrséget pedig szidta. Az egyik zavargás a másikat érte.

Végül június 13-án hajnalban sok rendőrt és katonát vonultattak fel ellenem. A szerkesztőség épületében körülbelül ezer royalista volt, ezek elhatározták, hogy a végsőkig fognak védekezni. Ez persze egyet jelentett volna a polgárháboruval. Nem akartam vért ontatni, épen elég francia vér omlott, köztük az én szegény fiam vére is... Megadtam tehát magam. A megadás: ünnepélyes formák között történt, előttem illő módon tiszteltek és azután én és Delest barátom bevonultunk a fogházba. A royalista gárda katonás léptekkel vonult ki a szerkesztőségből. Mindenki megbámulta.

A kormány azt akarta elhitetni a barátaimmal, hogy mindössze néhány napi fogházzól van szó. Pusztá formalitás az egész. A rendőrség azonban gondoskodott róla, hogy bebörtönöztetésem ne érijen véget. Tudtomon kívül barátaim elhatározták, hogy gyorsan véget vetnek ennek a tréfának. Néhány ügyes ember segítségével — akik közül az egyik a belügyminiszteriumban volt elhelyezve azt a parancsot adták a fogház igazgatójának, hogy minél előbb engedjen ki bennünket, ne-hogy tüntessenek mellettünk.

Ez meg is történt. Elhagytuk a fogházat, a személyzet rokonszenve kísért bennünket. Ez a pompás misztifikáció egész Franciaországot megnevetette, — a rendőrség és az ügyészség kivételével. Persze a miniszter urak nem mosolyogtak. Ők azt híresztelték, hogy majd ki játszanak engem és a vége az lett, hogy én játszottam ki őket. De a megaláztatások nem értek véget. Hetek múltak el s még mindig nem tudtak a nyomomra jutni. Egész Franciaország ült a nyomomat... De még ha le is tartóztatnának, ez a letartóztatás jogtalan lenne, mert én bünt nem követtem el s ha el is követtem, a fogház igazgatója szabályszerűen bocsátott szabadon. Tudom én nagyon jól, hogy az összes hatóságok azt a parancsot kapták: — fogjanak el élve, halva. Ép úgy, mint a szegény fiam ellen is azt a parancsot adták ki: — élve, vagy halva, de kézre kell keríteni! Ez a hasonlóság is bizonyítja a miniszterium bűnösségét.

Bármilyen történet is, tovább fogom üldözni azokat a rendőröket, spicliket és alantistákat, akik az én fiamat meggyilkolták. Üldözni fogom őket mindaddig, amíg méltó bünetüket elveszik. Mondanom sem kell, hogy mindaz, amit velem tettek, sokkal inkább előmozdította a francia monarchia szent ügyét, mint akár százezer újságicikk. Már pedig én épen ezt akartam.

... Írtam pedig ezt a cikket... valahol Franciaországban.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttek nem vállalunk felelősséget

ÓVAS.

Ferenc Áron (Arad, Str. Eminescu 24-26.) üzleti vagy egyéb tartozásaiért nem felelek.

Gubanics Antal.

ÉRTESÍTÉS.

A nagyérdemű uri közönség szives tudomására adom, hogy elsőrendű angol és francia

uriszabóságomat

Str. Eminescu (Deák F.-u.) 24-26 alatt megnyitottam, amelyben elsőrendű munka, szolid árak és pontos kiszolgálást eszközök.

Szives pártfogást kérve, kiváló tisztelettel:

Gubanics Antal angol és francia uriszabó.

**3 nagy szobából álló
I. emeleti uccai helyiség
Arad főterén,
azonnal kiadó.**

Irodának, szalónnak, orvosi rendelőnek, műhelynek, üzletnek rendkívül alkalmas.

Bővebbet az Aradi Közlöny kiadójában

ÉRTESÍTÉS! T. vevőim és a nb. közönség szives tudomására hozom, hogy az elismert, kiváló minőségű Mihailovits-féle komlós kenyér üzletáthelyezés folytán ezental Str. Dorobantilor (Urban Iván-u.) 63. sz. üzletemben és placi sátramban, továbbá: Gheorghe Stefu Str. Eminescu 28. sz. üzletében kapható.

További szives pártfogást kér:

15296

Ioan Mihailovits pékmester.

A raktáron levő összes nyáriruha és blúz újdonságokat a mai naptól kezdve, saját áron alul is kiárusítom.

Iuliu PLESZ Gyula Arad,

női- és gyermekfelöltő központ nagy-áruháza, Strada Colonel Pirloj 5. szám, a színház hátsó bejáratával szemben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 8 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszlevegőre állított kérdésközlésre válaszolunk. Aláíratok, jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

SZERDA 7. Csak szombaton fél 10-kor találkozhattunk kicsike. 4036

VÉNUSZ „Szeretnék szeretni” jelzése rion újból, nem kaptam meg. 4033

ALKALMAZÁS.

MITFAHRENEK ajánlkozom személyautóhoz fizetés nélkül. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4037

GYORS- ÉS GÉPIRÁSBAN Irtas fiatalember bankba felvették. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4038

IRODASZOLGÁNAK laboránsnak, vagy hasonlónak ajánlkozok gyakorlott férfi. Farkas János Ghloroc. 15295

KERESEK perfect, éves bizonyítvánnyal rendelkező ügyes szobaleányt azonnalra, vagy 15-re: Kálmán, Plata Catedralei (Tökölly-tér) 5. I. 6. 10428

GÉPIRÓ vagy géprőlő, perfect román, kerestetik ügyvédi irodába. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 4035

ÁLLAST keresek, molnár és gépész vagyok. Cím Vula György Macea Aradmegye. 4032

EGY középkorú nő molnár malomkezelői állást keres azonnal beindásra. két négyzetes szobával, vízvezetékkel, teljesen berendezett. Cím: Veres Péter molnár Maderat, Aradmegye. 4030

MINDENESNEK ajánlkozom leánnyal együtt. Str. Dna. Balasa (Purgly-u.) 82. 4044

ÜRGOSEN keresek 6 éves leánykám részére német nevelőnőt (kisasszonyt). Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4045

LAKÁS.

VÁROS KÖZPONTJÁBAN 1-2 különbejáratu elegánsan berendezett szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3881

„KRISPIN-TEREM” kiadó. Érdeklődni nyílvant. Str. Eminescu 32. 4039

VÉTELÉSELADÁS.

ÜRES sídolos-üvegeket minden mennyiségben átvesz Iritz festéküzlet. Strada Brancovici (Lázár Vilmos-ucca). 15295

EBÉDLÖK, hálók, szalonok, könyvszekrények, íróasztalok, székek, divánok, iratszekrény, szőnyegek, női buntak, fotelok, virágállvány, asztalok, székek, antik szalon, antik szekrény, előszobafal, függönyök, storeok, fahordó kocsi, festmények, vitrintárgyak, porcelánok, stb. eladók: Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. e. jobb. 1000

ANTIK és modern butorokat, műtárgyakat, antik poharakat, márkás porcellánokat, antik sálakat, használt butorokat, szőnyeget, szervizet, férfi ruhákat, fehérneműket, stb. bizományba veszek, azok magas áron való gyors eladásáról gondoskodom. Salgóné, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 3990

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Ha venni, eladni akar, hirdetést adjon fel hamar! Rendkívül olcsó az ára — negyvennyolc lejt tesz közkára.

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG lakással aug. 15-re kiadó. Cím: Str. Budea Delean 9. Mosóty-telep. 4004

SZÁRAZ pincehelyiség raktárnak kiadó Str. Ghiba Birta. (Variassy József-ucca) 12. 4031

Csomagolt faszén,

vasaló faszén, portland cement, élelmi darabos méz elsőrendű minőségben leszállított árban

Kneffel Károly és Fia tűzifa és szénkereskedés. Bul. Regele Ferdinand I. No. 27. saját ház.

Női harisnya

asszuro cakkos szálú és „NIXE” cerna fátol Lej 145.— Pamut harisnya 24.— Lejtől: Cerna harisnya erős, tartós 65.— Lejtől: Selyem harisnya 75.— Selyem harisnya sturú erős és tartós Lej 128.— Férfi és gyermek divat harisnyak, zoknik és patent harisnyak! Kesztyűk! Női reform nadrág mosó L. 68.— Cerna I. minős. L. 240.— Csipkék őrési választékban. Arad, Str. Eminescu 13

Bogyó A.

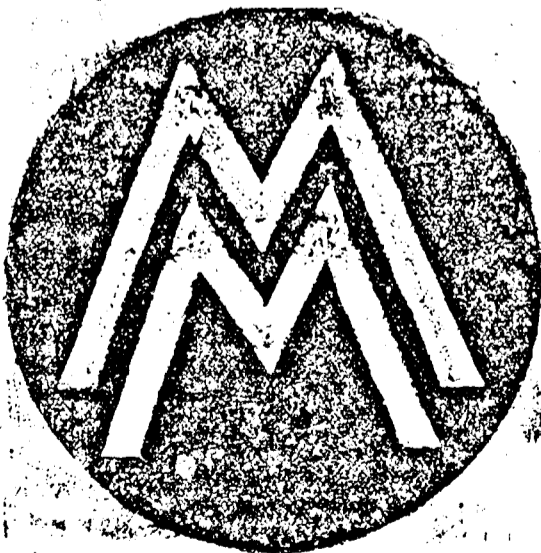
12%-ot jövedelmező sarokház

a város egyik legforgalmasabb helyén kedvező fizetési feltételek mellett 3936

eladó.

Cím az Aradi Közlöny kiadójában

Lipcsei mintavásár.

A világ legnagyobb mintavására Európa legelőnyösebb bevásárlási forrása 10,000 kiállító 21 országból, 155,000 vásárló 44 országból, 1600 áru-csoport az összes szakmából, gombostűtől a teherautóig.

1927. évi őszivásár

augusztus hó 28-tól szeptember hó 3-ig.

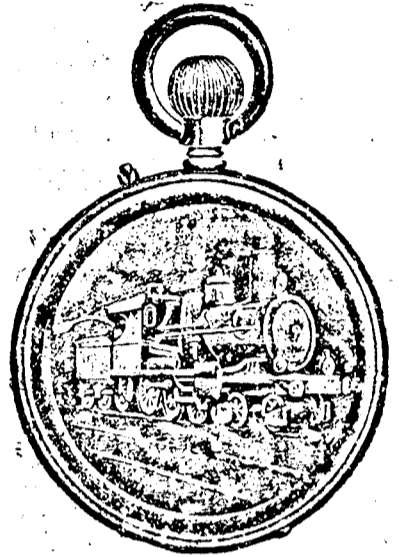
Utazási kedvezményekre, továbbá díjmentes német vízum megszerzésére és a Lipcsei szállásra vonatkozó közelebbi felvilágosítást ad a lipcsei mintavásár tisztelőtől képviselője.

ANGERBAUER JENŐ úr

Timișoara (Temesvár) I., Strada General Popescu No. 3. és a lipcsei mintavásár rendezősége Lipse

Naponta 2 lejtől

feljebb 6 hónap alatt beszerezhet valódi Schweieli nikkelt, ezüst vagy arany órát 5 évi jótállás mellett és mindenféle arany- és ezüst ékszer-tárgyat. Kérjen katalógussal egybekötött prospektust díjmentesen a „Hansa” Sváb Kereskedelmi Bank Rt.-től, Lovrin ki az összes befizetett összegekért és rendelt tárgyakért teljes garanciát vállal

Ara 360 lej. Napi részlet 2 lej. 3953

Cégünkhez intézett szives felhívásra megbízotunk a gazdag árumintát készséggel bemutatja.

Árverési hirdetés.

Egy ügyfelem megbízásából az 1875. évi XXXVII. t. c. 352. § adta jogon közjegyző közbenjöttével Aradul-Noun (Ujaradon) Calea Banatulul (Fő-ucca) 200. szám alatt 1927. évi augusztus hó 8-ik napjának d. u. 4 órakor nyilvános árverésen eladok készpénzfizetés ellenében a késedelmes vevő veszélyére és költségére circa 75 hektoliter bort. Kikiáltási ár 120.000 lej. Venni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzként árverés előtt az elíró közjegyző kezéhez letenni. Az áru, ha magasabb ajánlat nem tétetik, a kikiáltási áron alul is el lesz adva. A különböző illetéket és adót vevő fizeti.

A bor Aradul-Noun (Ujaradon) Calea Banatulul 200. sz. ház pincéjében fekszik és az árverési vevő köteles a bort nyomban elszállítani. 4046

Aradul-Nou, 1927. évi augusztus hó 2.

Dr. Neff Ferenc, aradul-noul ügyvéd.

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

VIZUMOK követségeket Utlevélhosszabítások, C.F.R. bérletek

!! Künstler-vizumiroda !!

Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dácia szállóval szemben.

Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéző.